

**Městská
část
Praha 10**

RADNICE PRAHY 10 SE V LÉTĚ PŘESTĚHUJE DO STRAŠNIC

Úřad městské části se přesune do nových prostor, a to kvůli špatnému stavu objektu ve Vršovicích, kde dosud sídlí. Občanům by radnice v novém sídle měla začít sloužit v září.

POZORUHODNÉ STAVBY NA DESÍTCE OTEVÍRAJÍ BRÁNY

Přijďte si prohlédnout architektonické skvosty, z nichž mnohé nebývají veřejnosti běžně přístupné. Tuto možnost nabízí festival Open House, který vás letos pozve i do Koh-i-noorky!

PRAHA 10

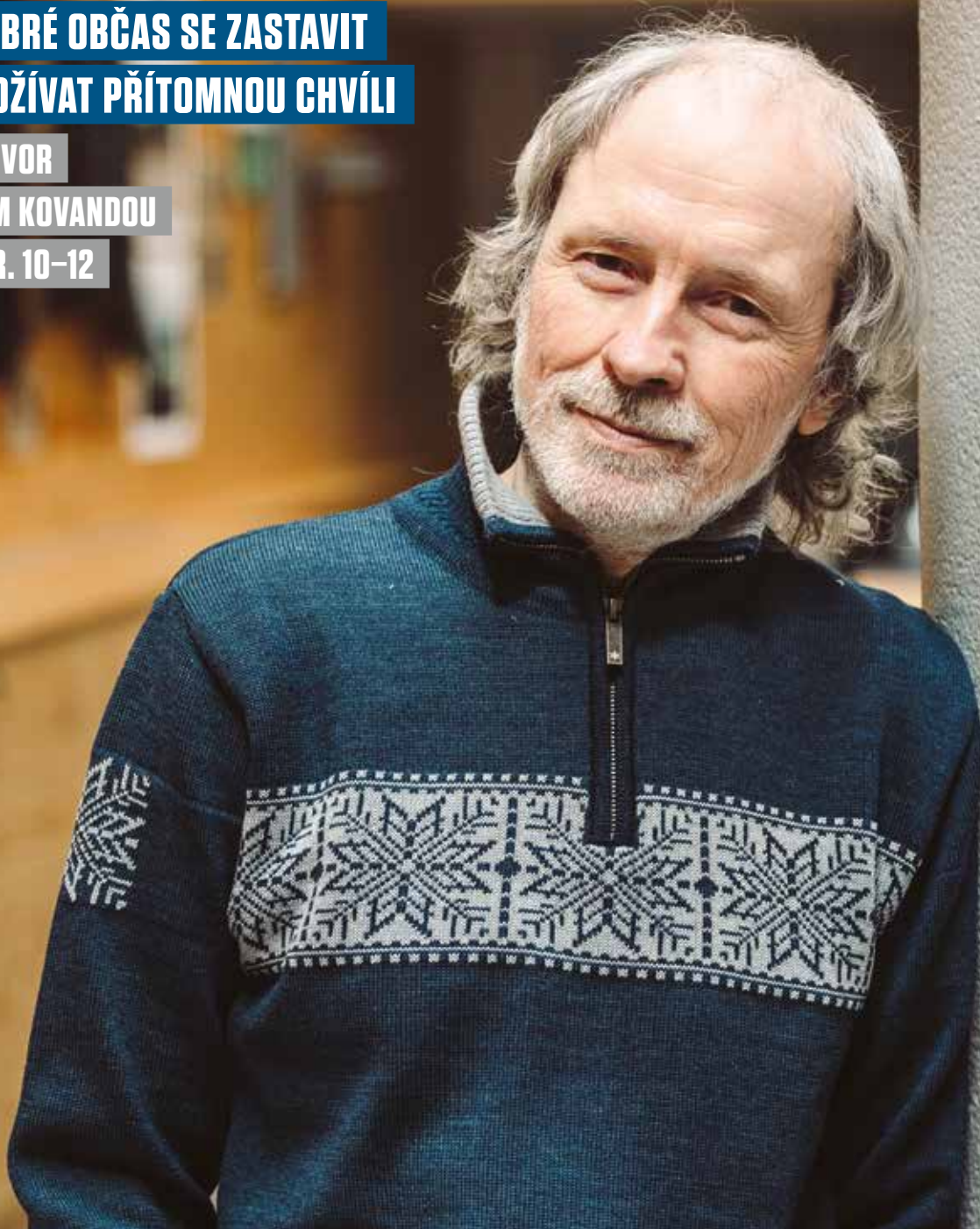
OFICIÁLNÍ MĚSÍČNÍK MĚSTSKÉ ČÁSTI | KVĚTEN 2023 | ZDARMA | WWW.PRAHA10.CZ

**JE DOBRÉ OBČAS SE ZASTAVIT
A PROŽÍVAT PŘÍTOMNOU CHVÍLI**

ROZHOVOR

S JIŘÍM KOVANDOU

NA STR. 10-12

KOLOBĚŽKY NA DESÍTCE SCOOTER DAY

Den plný freestyle koloběžek, závodů, triků, dobré muziky a přátelského setkání

20. 5.
12.00–19.00
Gutovka

OPEN ZÁVOD Registrace na závod na místě
Freestyle jízdy
pod taktovkou zkušených jezdců
Exhibice
Muzika

praha10.cz/sportujemesdesitkou

Městská část Praha 10

LEZECKÁ ODPOLEDNE PRO DOSPĚLÉ I DĚTI

Gutovka

Zdarma a bez registrace

6. 5. | 13. 5. | 10. 6. | 16. 9.
Přijďte kdykoli v čase 15.00–19.00 h.
Vybavení zdarma k zapůjčení na místě.

praha10.cz/sportujemesdesitkou

Městská část Praha 10

PRVNÍ POMOC

316 a 416
2319 a 2419

ZŠ Eden
490 Kč/osoba

Celodenní kurz první pomoci formou zážitku

Registrace na zdrsem.cz
Pouze pro občany Prahy 10

praha10.cz

Městská část Praha 10 ZDRSEM

RADA DĚTÍ A MLÁDEŽE HL. M. PRAHY VE SPOLUPRÁCI S MČ PRAHA 10 VÁS SRDEČNĚ ZVE NA

DEN DOBROVOLNICTVÍ A VOLNÉHO ČASU V PRAZE 10

2. 6. 2023 | 10:00 - 16:00 H.
HEROLDVY SADY, PRAHA 10

MALOVÁNÍ NA OBLIČEJ **SLACKLINE A DALŠÍ**

NA CO SE MŮŽETE TĚŠIT
- PREZENTACE ORGANIZACÍ PŮSOBÍCÍCH V PRAZE 10 -
- SOUTĚŽE A HRY -

www.rdmp.cz/akce

Městská část Praha 10

VÁŽENÍ A MILÍ SOUSEDÉ,

v tomto měsíci uplyne první půlrok od loňských komunálních voleb. Věřím, že se všechny daří přesvědčit o tom, že životní prostředí, jeho ochrana a péče o jeho složky jsou i nadále prioritou současného vedení městské části. Uvědomuji si, jak důležitá je nejen základní péče o prostředí města, ale také všechny další aktivity environmentální osvěty a podpory udržitelného rozvoje.

Základním pilířem v oblasti životního prostředí každé obce je pořádek na veřejných prostranstvích a péče o veřejnou zeleň. V součtu obojího Desítka vynakládá částku 100 milionů Kč ročně. Letos jsme již zefektivnili systém hlášení nepořádku a závad ve veřejném prostoru. Jdeme vstříc novým technologiím a celoměstsky vyvíjeným aplikacím, ale nezapomínáme ani na seniory, kteří jsou zvyklí využívat i jiné způsoby komunikace s úřadem. Na druhou polovinu letošního roku pak chystáme aktualizaci standardů kvality úklidu ulic a péče o veřejnou zeleň, které budeme striktně vyžadovat po dodavatelských společnostech. Pokračujeme v osvětové aktivitě „Desítka bez odpadu“.

V průběhu jara bude dokončena revitalizace parku Na Solidaritě ve Strašnicích. Konečná podoba byla odsouhlasena ve spolupráci s místními obyvateli a na financování se vedle městské části podílí hl. m. Praha. Komplexní opravou prochází mobiliář v Malešickém parku. Myslíme též na druhovou rozmanitost zelených prostranství a chtěli bychom založit květnatou louku v každé čtvrti. Vedle výsadeb nových stromů za narozené děti klademe důraz na péči o stávající dřeviny ve správě městské části.

Chceme Prahu 10 lokálně připravenou na klimatickou změnu. Posilujeme přítomnost vodních prvků ve veřejném prostoru. Doplněním a opravou prošla pítka a nově jsou osazena populárními letními mlžítky tři další místa napříč Desítkou: Malešický park, Kubánské náměstí a park Jiřího Koláře ve Vršovicích. Z velkých projektů se těším na studii krajinářského parku Trojmezí a Drážní promenádu, která nově získala povolení pro umístění stavby. Obě lokality jsou stěžejními prvky „zelené tepny“ Prahy 10.

Za známku úspěchu považuji, že je Desítka i nadále řazena mezi 10 nejlépe hodnocených obcí v Česku v rámci udržitelného rozvoje. Měřítkem je mezinárodní metoda tzv. „místní Agendy 21“ (MA21). Strategické plánování a zapojování obyvatel nám není cizí. Věřím, že se na některém z veřejných projednání brzy setkáme. Nyní v květnu budeme takto s veřejností probírat větší opravu dětského hřiště v Bezručových sadech na Vinohradech.

Desítko a jejímu životnímu prostředí se na radnici snažíme věnovat férově napříč čtvrtěmi. Všem přeji klidný máj a dny ve zdraví a rodinné pohodě.

— Milan Maršálek,

radní pro životní prostředí a udržitelnost, MA21

Praha 10 / oficiální měsíčník městské části

Periodický tisk územního samosprávného celku

Městská
část
Praha 10

KVĚTEN
2023

Vydavatel Městská část Praha 10, Vršovická 1429/68, 101 38 Praha 10, IČ: 00063941

Registrace MK ČR E 11142

Redakce Marcel Pencák, tel.: 267 093 326, e-mail: redakce@praha10.cz

Redakční rada předseda: Adam Šilar, členové: Martina Baťová, David Kašpar, Jiří Komrská, Petr Kopecký, David Krůta, Vladimír Novák, Adam Štěpánek, Pavel Šutka

Náklad 75 000 výtisků / **Tisk** Triangl, a.s.

Distribuce Česká pošta, s.p. (kontakt při problémech s doručením měsíčníku do vaší poštovní schránky: Jitka Parbusová, e-mail: jitka.parbusova@praha10.cz)

Inzerce Eliška Čepová, e-mail: inzerce@praha10.cz /

Ceník a objednávka: www.praha10.cz/mesicnikpraha10

Vyšlo v Praze 2. května 2023 / **Uzávěrka příštího čísla** 12. května 2023 / **Vychází** 11x ročně

Snímek na obálce: Jakub Macháček

Texty neoznačené jménem autora jsou redakčním dílem. Veškeré náměty, připomínky či nabídky na spolupráci posílejte na výše uvedenou adresu redakce měsíčníku Praha 10.

- 2 AKCE MĚSTSKÉ ČÁSTI
- 4 RADNICE PRAHY 10 SE PŘESTĚHUJE
- 5 ŽÁKOVSKÝ SNĚM JEDE NAPLNO!
- 6 KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

- 6 PŘÍSPĚVEK NA ENERGII
- 7 FESTIVAL OPEN HOUSE
- 8 POLITICKÉ FÓRUM
- 10 ROZHOVOR – JIŘÍ KOVANDA
- 13 KULTURNÍ SERVIS
- 16 FOTOGRAFICKÁ KOLÁŽ – ROK JOSEFA ČAPKA ZAČAL!

- 18 DESÍTKOVÝ ULIČNÍK
- 19 JAK SE PODNIKÁ NA DESÍTKE
- 20 MEDAILE Z PORTUGALSKA

- 20 BĚH PRO PARAPLE

- 22 SVOZ ODPADŮ / INZERCE
- 24 DESÍTKOVÁ KRÍŽOVKA

RADNICE PRAHY 10 SE PŘESTĚHUJE

Rada městské části Praha 10 rozhodla o dočasném přesunu celého úřadu do nových prostor.

Městská část Praha 10

Důvodem je nevyhovující stav objektu ze sedmdesátých let, v němž dosud sídlí. Ten již v současné době vyžaduje komplexní rekonstrukci nosných konstrukcí, obvodových pláštů a oken. Po přestěhování v průběhu léta by měla radnice od září poskytovat služby občanům v někdejší administrativní budově ČSOB ve Strašnicích na adrese Vínohradská 3218/169.

Další provoz vršovické radnice je bez rozsáhlé rekonstrukce neudržitelný. V krajním případě by mohlo dojít i k radikálnímu omezení služeb pro občany. Již v roce 2020 byl proto zahájen proces hledání náhradních prostor pro úřad. Tehdy v květnu proběhly předběžné tržní konzultace, poté v létě městská část oslovila deset realitních kanceláří a zároveň vypsal veřejnou zakázku na výběr náhradní budovy. Na výzvu zareagovaly dvě společnosti a pracovní skupina složená ze zástupců politických stran doporučila jednat s firmou CARPET INVEST.

NOVÉ SÍDLO RADNICE PRAHY 10 VE STRAŠNICÍCH

Nyní se tedy rada s majitelem objektu ve Vínohradské ulici dohodla a dotáhla stěhování úřadu městské části k realizaci. Nájemní vztah je formulován maximálně flexibilně, aby se Praha 10 mohla z nájmu bezproblémově vyvázat a případně se vrátit do zrekonstruované budovy ve Vršovicích. Úředníci se již začali připravovat na změnu svého působiště a občané si pomalu mohou zvykat na cestu na radnici, která se bude nacházet u tramvajové zastávky Vinice a poblíž stanice metra Strašnická.

Nyní se ladí konkrétní harmonogram stěhování jednotlivých odborů úřadu. Pro občany připravujeme rozsáhlou informační kampaň na webových stránkách a na sociálních sítích, kde bude také příležitost odpovídat na jejich dotazy. Ke komunikaci této významné změny využijeme také tištěná i televizní média, letákovou roznášku a další informační kanály.

SENÁTNÍ KANCELÁŘ JANA PIRKA

Chcete se potkat se svým „desítkovým“ senátorem? Zajímá vás, co dělá, nebo pro něj máte nějaký podnět? Navštivte Jana Pirka v jeho kanceláři, kterou právě otevřel pro občany.

„Mám radost, že je v Praze 10 místo, kde se můžu potkávat s lidmi. Ve své kanceláři se rád uvidím s každým, kdo bude mít pocit, že pro něj v Senátu můžu něco udělat,“ říká profesor Pirk, kterého do horní komory parlamentu zvolili obyvatelé Desítky loni na podzim.

Jeho kancelář se nachází ve Vladivostocké ulici ve Vršovicích, mezi Základní školou Eden a atletickým stadionem Slavie. Je velmi dobře dostupná hromadnou dopravou pro obyvatele téměř všech koutů naší městské části. „Místo jsme vybírali delší dobu, ale právě tato lokalita splňuje mé požadavky – do kanceláře se dá dostat městskou hromadnou dopravou, pro hůře pohyblivé i autem. Osobně mne pak těší, že je v areálu Slavie, ke které mám celoživotní vztah,“ dodává senátor Jan Pirk.

Senátní kancelář bude pro vaše návštěvy otevřena každé první pondělí v měsíci. Na setkání s panem senátorem je potřeba se předem objednat. „Moc rád se uvidím s každým, kdo o to bude mít zájem. Doufám, že voliči chápou, že na schůzky chodím rád připravený, proto bych je chtěl požádat, aby dávali předem vědět mé asistentce,“ těší se na setkání senátor Pirk.

KANCELÁŘ SENÁTORA JANA PIRKA

Vladivostocká 1530/12, Praha 10 – Vršovice
Provozní doba: každé první pondělí v měsíci (mimo letní prázdniny) od 15.00 do 18.00 hod., po předchozí domluvě
Rezervace schůzky: telefonicky na čísle 777 260 044 nebo e-mailem na adrese tlamichovaj@senat.cz

BEZPEČNOSTNÍ AKCE

Policisté čtvrtého policejního obvodu, pod který spadá také území naší městské části, provedli na konci března bezpečnostní akci s názvem „Revident“. Zúčastnilo se jí téměř 100 policistů a pracovníků Celní správy. Zaměřili se na zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti a prevenci páchání protiprávního jednání.

Akce Revident probíhala v pátek 31. března od 15.00 do 24.00. Policisté při ní v Praze 10 zkontrolovali 330 osob, 3 ubytovny, 16 squatů, 4 opuštěné stavby, 30 chatků, tři herny a 229 vozidel. V rámci těchto kontrol zjistili 58 přestupků a uložili pokuty v celkové výši 17 200 korun.

Zastavili jednoho řidiče pod vlivem alkoholu a zajistili jednu osobu podezřelou z trestného činu padělání řidičského průkazu.

Pokud by vás podobná akční práce bavila, nyní máte možnost se přidat – zdejší Obvodní ředitelství policie Praha IV hledá nové kolegy a kolegyně na místní oddělení, oddělení hlídkové služby a dopravní inspektorát. Zájemcům nabízejí mj. náborový příspěvek 150 000 korun, plat po třech letech až 46 400 korun a 6 týdnů dovolené. Podrobné informace naleznete na stránkách www.policie.cz/clanek/policie-praha-nabor, tel. 974 827 423 a 733 678 517.

ŽÁKOVSKÝ SNĚM JEDE NAPLNO!

Určitě by bylo dobré na začátek vlastně objasnit, kdo nebo co je to Sněm žáků Desítky. Jsme skupina mladých aktivních lidí z Prahy 10, převážně ze žákovských parlamentů na základních školách. Ve svém volném čase se každý měsíc scházíme v počtu asi dvaceti lidí. Vždy se domlouváme, kam právě zavítáme, protože máme zastoupení z téměř všech desítkových základních škol. Během více než roku našeho fungování se nám tak už podařilo navštívit všechny zapojené školy. Děláme, co je v našich silách, abychom aspoň trochu zlepšili prostředí a život v Praze 10.

Jako Sněm žáků Desítky se dlouhodobě snažíme o navázání trvalé spolupráce s vedením městské části. Chtěli bychom se setkávat s politiky a řešit s nimi věci, které jsou pro nás důležité. Velký první krok se nám podařilo udělat v březnu, kdy jsme měli možnost se setkat s panem primátorem Svobodou. Probírali jsme s ním celopražská témata – zajímalo nás, jak to bude s výtoňským železničním mostem nebo jak by se město mělo postavit k problematice elektrokoloběžek, které často překážejí na chodnících.

Ještě důležitější ale z našeho pohledu bylo setkání s naším panem starostou Valovičem a radním pro školství Počarovským. První schůzka byla především seznamovací – vzájemně jsme se poznali a vymýšleli jsme, jak bychom mohli do budoucna spolupracovat. Dohodli jsme se, že na příští setkání s vedením městské části si jako Sněm žáků Desítky vymežeme dvě až tři témata, která budeme dál řešit. Ze schůzek s panem starostou a panem

radním jsme tak odcházeli s úsměvem na tváři, nadšení novými poznatky a potěšení zájmem o naše názory. Na dubnovém setkání sněmu nás také navštívil pan radní pro sociální oblast a zdravotnictví Kašpar, s nímž jsme se bavili především o možnostech předcházení vandalismu, a společně jsme vymysleli projekt nové legální plochy pro graffiti v Praze 10.

Z témat, která jsme již dříve řešili a která nás zajímají, bych ráda zmínila životní prostředí. Nejen v naší městské části se totiž vyprodukuje spousta odpadu, se kterým by se mělo zacházet co neekologičtěji, ideálně aby ho vznikalo co nejméně. O nakládání s odpady a o kompostování jsme se více dozvěděli během přednášky od Ekodomova a prakticky i během exkurze v Tesco. Také jsme se zabývali problematikou bezdomovectví, o kterém jsme se na besedě s vedením obce dozvěděli více – například jaké sociální služby Praha 10 poskytuje lidem bez domova i lidem ohroženým ztrátou střechy nad hlavou nebo

o fungování centra pro lidi bez domova v Malešicích. V minulosti jsme již měli možnost zúčastnit se jednání zastupitelstva a rady naší městské části.

Máme v plánu pořádat různé akce, ať už s pomocí úřadu, nebo vlastními silami. Náš Sněm také spolupracuje s Domem dětí a mládeže Prahy 10, takže máme možnost účastnit se výletů a výjezdů po České republice, ale i do zahraničí, a tam se mimo jiné inspirovat, jak by bylo možné zlepšovat naše okolí. V září minulého roku jsme navštívili Berlín. Kromě památek jsme se dostali i do místních základních škol, kde jsme se dozvěděli mnoho o tamní výuce a fungování školního parlamentu. V blízké budoucnosti nás čeká návštěva finských Helsinek, na kterou se moc těšíme – i tam máme v plánu podívat se do základních a středních škol a poznat co nejvíce nového.

— Nikola Hamanová, ZŠ Břečtanová, členka Sněmu žáků Desítky

**NAVRHNĚTE ÚPRAVY
DĚTSKÉHO HŘIŠTĚ
V BEZRUČOVÝCH SADECH**

Městská část Praha 10 plánuje rekonstrukci oblíbeného dětského hřiště v Bezručových sadech.

Víte, co by na něm nemělo chybět? Přijďte nám to povědět.

Středa
10. května 2023 od 17.00
dětské hřiště Bezručovy sady
(vchod z ulice Slovenská)

SOCIÁLNÍ SLUŽBY PLÁNUJEME S VÁMI

Městská část Praha 10 je proslulá dlouhodobou tradicí rozvoje sítě sociálních a návazných služeb, ať už je v jejím čele jakákoliv politická garnitura. Zdejší zvolení zastupitelé si vždy uvědomovali, že poskytnutí správné pomocné ruky spoluobčanům, kteří se ocitli v problematické životní situaci, je ve výsledku přínosné i pro soužití lidí v obci. Desítky proto vždy štědrě podporovala organizace, které sociální a návazné služby poskytují, a také letos pro tyto účely vyčlenila zhruba 11,3 milionu korun. Aby radnice tento dotační program zaměřila tím nejlepším směrem, využívá jako nástroj tzv. komunitní plánování, které jí přináší potřebné informace.

Komunitní plánování registrovaných sociálních a návazných služeb u nás funguje již od roku 2004. Jedná se o cyklický proces, který vychází z některých základních dokumentů, jako je čtyřletý střednědobý plán (nyní platí pro roky 2021–2024) a související dvouletý akční plán. Tyto koncepce stanovují základní priority, které městská část sleduje a naplňuje, aby systém sociálních a návazných služeb

v Praze 10 co nejvíce odpovídal místním potřebám a byl co nejkvalitnější. Cesta k ideálnímu stavu je vždy snadnější, když spolu všichni zainteresovaní komunikují a vyměňují si znalosti a zkušenosti. Proto městská část řeší problematiku sociálních a návazných služeb v tripartitě, tedy ve spolupráci městské části, poskytovatelů služeb a jejich uživatelů.

Praktický postup spočívá v tom, že pro jednotlivé oblasti sociální a zdravotní problematiky jsou zřízeny pracovní skupiny. Mají kolem 30 členů, kteří se pravidelně scházejí a mapují situaci ve svém zorném poli – definují aktuální problémy, sledují, jak se mění potřeby, a hledají způsoby, jak na změny reagovat. V současnosti máme čtyři pracovní skupiny zaměřené na seniory, na osoby se zdravotním postižením, na rodinu, děti a mládež a na osoby ohrožené sociálním vyloučením. Dvakrát ročně se navíc scházejí zástupci všech skupin dohromady. Podle koordinátorky komunitního plánování sociálních a návazných služeb Lindy Zákorové je jejich vzájemné propojování nesmírně důležité a poučné pro komplexní vnímání. Lidé v nouzi totiž většinou nemívají pouze jeden problém, například kvůli dluhům jim hrozí ještě ztráta bydlení apod. „Zároveň dáváme pozor, aby se neplýtvalo zdroji a lidskou energií, tedy aby se služby nezdvojovaly, když to není nutné, ale aby na sebe navazovaly,“ dodává Linda Zákorová.

Zájmem městské části je, aby poskytovatelé sociálních a návazných služeb mohli vytvářet dostatečnou kapacitu pro lidi v problematických situacích a širokou nabídku aktivit pro seniory, rodiče s dětmi nebo zdravotně znevýhodněné. „Naším záměrem je poskytovatele těchto služeb maximálně podporovat. Kromě dotací jim nabízíme také různé formy prezentace, každoročně pro ně pořádáme veletrh,

na který najdete pozvánku na této stránce, vydáváme katalog jejich služeb, organizujeme setkání s poděkováním dobrovolníkům v této oblasti,“ popisuje Pavel Petřík, vedoucí Odboru sociálního radnice Prahy 10. Subjektů, které u nás poskytují registrované sociální a návazné služby, je u nás asi stovka a také ony si většinou spolupráci s radnicí pochvalují. Pro jejich činnost je přínosné, že městská část některým zajišťuje i víceleté financování. „Je to proto, že si jejich práce nesmírně vážíme. Bez nich by to zkrátka nešlo,“ uzavírá Linda Zákorová.

Do komunitního plánování sociálních a návazných služeb se můžete zapojit i vy. Podrobné informace naleznete na www.desitkapomaha.cz v záložce Komunitní plánování. Kontakt na koordinátorku je linda.zakorova@praha10.cz.

PŘÍSPĚVEK NA ÚSPORU ENERGIÍ

Praha nabízí jednorázový příspěvek ve výši 3 000 korun, který má domácnostem s nejnižšími příjmy usnadnit překlenutí současné energetické krize. Žadatelé mohou příspěvek využít na vytvoření finanční rezervy nebo na zařízení drobných úprav v domácnosti, díky kterým mohou snížit své náklady na energie do budoucna.

- domácnosti, které pobírají či pobíraly v posledním roce příspěvek na bydlení nižší než 4 800 korun.

Přípravu tohoto mimořádného příspěvku podpořili již v roce 2022 zastupitelé hl. m. Prahy napříč politickým spektrem. Konkrétní nastavení podoby příspěvku vytvořil Sociální nadační fond hl. m. Prahy na základě analýzy a ve spolupráci s organizací PAQ Research.

Žádost se podává online prostřednictvím webových stránek www.socialninadacnifond.praha.eu, kde také najdete všechny podrobné informace.

Pokud máte dotaz týkající se příspěvku na úsporu energií, můžete napsat e-mail na adresu prispevek.na.energie@praha.eu nebo zavolat na infolinku 603 382 335, která je v provozu v pondělí a ve středu od 9.00 do 11.00 a ve čtvrtek od 14.00 do 16.00 hod.

O příspěvek na úsporu energií mohou žádat tyto tři cílové skupiny:

- domácnosti vdov a vdovců, kteří pobírají starobní a vdovský/vdovecký důchod v součtu do 17 tisíc korun
- domácnosti, které pobírají či pobíraly v posledním roce přídavek na dítě

OTEVŘENÉ STAVBY

Chcete si prohlédnout budovy a další stavby, které nebývají úplně běžně přístupné veřejnosti? Nebo rádi poznáte ty přístupnější i v jiných souvislostech? Tuhle možnost vám znovu nabídne devátý ročník festivalu Open House Praha. Architektonické skvosty vám otevřou své brány o víkendu 20. a 21. května, ale v tomtéž týdnu budou již od pondělí probíhat různé doprovodné akce.

Po celé metropoli bude letos zpřístupněno 109 objektů a míst, takže si určitě vybere každý zájemce. Jejich přehled s podrobným popisem a dalšími informacemi o vstupu a prohlídkách najdete na webových stránkách festivalu: www.openhousepraha.cz. V rámci Prahy 10 můžete navštívit osm zajímavých míst, která uvádíme níže.

Novinkou programu na Desítce je bývalá továrna KOH-I-NOOR ve Vršovicích. Průmyslový areál začal budovat Jindřich Waldes na počátku 20. století a na jeho výstavbě se postupně podíleli architekti Alois Richter, Ladislav Skřivánek a Jindřich Pollert. Vyráběly se zde stiskací knoflíky, které putovaly do celého světa. Letos se firma přestěhovala do Slezska, a tak slavná vršovická tradice skončila. Současný majitel areálu, společnost PSN, chce ve spolupráci se studiem Jakub Cigler Architekti v budoucnu proměnit industriální prostory v obytnou zónu se službami pro veřejnost. K Desítce se pojí i vodárenská věž v Michli, kterou nechali na počátku 20. století vybudovat představitelé Vršovic pro zásobování svého tehdy samostatného města vodou. Nenechte si ujít její trochu dobrodružnou prohlídku!

Festival Open House Praha je určen pro širokou veřejnost. Vstupy do budov o víkendu jsou zdarma a bez potřeby předchozí rezervace. Organizátoři se zaměřují na co největší bezbariérovost programu pro různé skupiny obyvatel. Víkendový program nabízí speciální prohlídky pro děti i pro osoby se sluchovým či zrakovým postižením.

OPEN HOUSE V PRAZE 10

Továrna KOH-I-NOOR

Vršovice, Vršovická 478/51
so–ne 10.00–18.00

Využijte jednu z posledních možností prohlédnout si výrobní halu významného areálu, který dodnes zdobí slavný znak dívky s patentkou v oku od malíře Františka Kupky.

Zpřístupněné prostory: výrobní hala

Husův sbor

Vinohrady, Dykova 51/1
ne 11.00–18.00

Netradiční církevní komplex, postavený v konstruktivistickém stylu podle návrhu Pavla Janáka (1930–1935).

Zpřístupněné prostory: prostor kostela, kolumbária a věže

Husův sbor

Vršovice, Moskevská 967/34
so 10.00–18.00, ne 12.00–18.00

Unikátní multifunkční stavba Karla Truksy z roku 1930 spojuje sakrální charakter modlitebny s divadelním sálem a kavárnou.

Zpřístupněné prostory: chrámová loď, kolumbárium, sakristie, Vršovické divadlo MANA

Trmalova vila

Strašnice, Vilová 91/11
so 10.00–18.00

Vila z let 1902–1903 patří ke skvostům české architektonické moderny. Jan Kotěra ve svém návrhu pro pedagoga a školního inspektora Františka Trmala propojil anglickou účelnost, secesní geometrii a lidovou tradici.

Zpřístupněné prostory: vila se zahradou

Velodrom na Třebešíně

Strašnice, Nad Kapličkou 3324/15
so–ne 10.00–18.00

Nasedněte na kolo a zažijte na vlastní kůži pocit zrychlení, který v klopených zatáčkách nabízí hladká betonová dráha ze čtyřicátých let.

Zpřístupněné prostory: velodrom

Krematorium Strašnice

Strašnice, Vinohradská 2254/218
so 10.00–18.00

Největší stavba svého druhu v Evropě, kde si můžete prohlédnout obřadní síň a technologické zázemí a dozvědět se něco o kremačním procesu.

Zpřístupněné prostory: obřadní síň, technologické zázemí

Kaple sv. Václava na Vinohradském hřbitově

Strašnice, Vinohradská ul.
so–ne 10.00–18.00

Novogotická stavba z let 1897–1899 od architekta Antonína Turka je mj. místem posledního odpočinku bývalého prezidenta Václava Havla a jeho první ženy Olgy.

Zpřístupněné prostory: kaple

Evangelický hřbitov

Strašnice, Vinohradská 1505/161
so–ne 10.00–18.00

Místo z konce 18. století s náhroby významných německy mluvících Pražanů (např. Moritz Gröbe, stavitel proslulé vinohradské vily Grébovka), malá oáza klidu uprostřed rušného města.

Zpřístupněné prostory: prostor hřbitova, hřbitovní kaple; pohřební Ateliér v původní márnici

Vršovická vodárna v Michli

Hanusova 365/5, Praha 4
so–ne 10.00–18.00

Elegantní vodárenský komplex s dominantní věží vznikl v letech 1906–1907 podle návrhu Jana Kotěry. Ten mu vtiskl charakteristickou podobu s fasádami z neomítaných cihel.

Zpřístupněné prostory: věžový vodojem, podzemní vodojem

Milí občané Prahy 10, jaro je tu, a proto mi dovoluje Vás jménem městské části Praha 10 a jménem společnosti PRAHA 10 – Matějková, a.s., pozvat do sportovního a volnočasového areálu Prahy 10 Gutovka, nalézajícího se nedaleko stanice metra A Strašnická.

Areál Gutovka nabízí volnočasové aktivity pro všechny věkové kategorie. Od dětských hřišť pro ty nejmenší, přes vodní a lanový svět až po minigolf, beachvolejbalové hřiště, hřiště na malou kopanou, skatepark a jednu z největších venkovních betonových lezeckých stěn ve střední Evropě. Občerstvit se můžete ve vynikající restauraci Gutovka, kterou naleznete v srdci celého areálu. Sportoviště Gutovka je pro Vás otevřeno denně od 8.00 do 22.00 hod.

Těšíme se na Vás!

V případě dotazů či připomínek nejen ke Gutovce mě neváhejte kontaktovat na e-mailu: martin.casensky@praha10.cz.

— **Mgr. Martin Časenský**
zastupitel, Společně pro Prahu 10

Kratom je návyková a škodlivá látka. Přesto se dá koupit v automatech, ke kterým mají bez problémů přístup i děti. Jako radní pro bezpečnost jsem přesvědčený o tom, že podobné automaty na Prahu 10 nepatří. A jako rodič dodávám, že nejen na Prahu 10, ale vlastně nepatří vůbec nikam.

Mnoho z vás mi v posledních týdnech psalo a upozorňovalo na „kratomat“ ve Strašnicích, konkrétně v podchodu nedaleko Gutovky, kudy chodí stovky dětí. Samozřejmě jsem to tak nechťel nechat – na bezpečnostní komisi jsme okamžitě zjistili, kdo má prostor v nájmu a kdo tam automat umístil.

Tam se ukázala slabina – podchod je ve správě Technické správy komunikací, a Praha 10 tak nemůže do vztahů s firmami, které podchod využívají, přímo vstupovat. Přesto se nám podařilo okamžitě spojit se všemi účastníky, a výsledek je tak pozitivní. Provozovatel automatu dostal výpověď a nejspíše 16. 6. zmizí úplně.

Přesto jsem přesvědčený, že tady se jedná o problém, který je třeba řešit legislativně. To Praha 10 prosadit nemůže, ale již poslala podnět národnímu protidrogovému koordinátorovi, který ve spolupráci s Ministerstvem zdravotnictví připravuje zákonnou regulaci. Ta nastaví pravidla podobná, jaká jsou například u tabáku nebo alkoholu, a kratomaty z Prahy zmizí úplně.

— **Bc. Radek Lojda**
místostarosta, Společně pro Prahu 10

Také si myslíte, že je dobré mít při pracovní agendě po ruce časem i zkušenostmi prověřeného právníka? Jiného názoru je vedení Prahy 10. Rada k 15. 3. zrušila pozice právníků v Kanceláři tajemnice. Byly jim rozdány výpovědi. Pan Pek (Společně/TOP 09) na můj dotaz na lednovém zastupitelstvu, zda nedůvěřuje právnímu oddělení ÚMČ P10, odvětil, že právní stanovisko „není kontrola věcné přesnosti materiálu, a v tomto smyslu je mi to právní stanovisko fakt úplně k ničemu“.

Jak budou právní služby zajišťovány dál? Outsourcingem, tj. uzavřením smluv o právní pomoci s advokátními kancelářemi. Není bez zajímavosti, že jednou z vybraných je KKL PARTNERS, advokátní kancelář s.r.o., která je sponzorem TOP 09. Zvláštní náhoda, že k uzavření smlouvy došlo po návratu TOP 09 do vedení Prahy 10. Snad nás s externími právními zakázkami nečeká malér jako před 3 lety Praha 6 s předraženými plagiáty smluv, který způsobil tamější starosta za TOP 09 a kde se desítková TOP 09 dříve ráda inspirovala.

Příště si povíme, jak vedení nově platí externistu za 45 tis. měsíčně bez DPH za „hledání zajímavých témat a výběr agend ÚMČ“, i když má tiskové oddělení. www.pirati10.cz.

— **Mgr. Michal Kočí**
zastupitel, Piráti

Noční flám – mohlo připomínat 3. zasedání ZMČ Praha 10. To se protáhlo až do raních hodin a svojí délkou atakovalo 18 hodin. Bohužel chyběla jak kapela, tak oslavné nápoje a vlastně i veškerá zábava.

I tak se ovšem některým mohla motat hlava. Například 1. místostarosta Ing. Tomáš Pek, S.E., předložil několik návrhů na prodej pozemků či nebytových jednotek. Tyto návrhy byly ovšem plně chyb. Jednání se tak proměnilo do úporné diskuse nad všemi nedostatky předložených materiálů. Po nebyvalé kritice raději sám několik bodů stáhl.

Ještě delší jízdu bylo 5měsíční období bez řádně zvoleného předsedy kontrolního výboru, který je volen z řad opozice. Nakonec byla zvolena JUDr. Radmila Kleslová, předsedkyně klubu ANO, jenž v komunálních volbách získal ze všech opozičních klubů nejvíce hlasů.

Osobně jsem se dotazoval na poněkud hrozivou situaci ohledně rušení poboček České pošty. Panem starostou jsem byl ubezpečen, že o dané věci jednájí. Dále jsem se dotazoval na vhodnost konání masopustu v postní době. Dle vyjádření jednoho z našich 5 místostarostů si příště dají na tradice větší pozor.

Snažíme se být konstruktivní opozicí a hájit zájmy našich občanů!

— **Ing. et Ing. Vladimír Novák**
zastupitel, ANO 2011

Na konci března se pod záštitou městské části konalo setkání organizací, které se na Praze 10 věnují životnímu prostředí. Jednalo se o pestrou paletu různých spolků a komunit. Jako účastník jsem neměl radost jen z jejich množství, ale také z vysoké míry provázanosti jednotlivých aktérů.

Tato propojená síť a vzájemná spolupráce vede k tomu, že v naší městské části pečuje o životní prostředí velké množství kompetentních lidí. Nemalou a kladnou roli v tomto dění zastává samotný úřad a jeho zaměstnanci. Díky nim se podařilo uspořádat danou akci, a jak jsem se sám několikrát přesvědčil, neváhají pomoci v oblasti životního prostředí i jinými způsoby, například zapůjčením pomůcek pro efektivnější sběr odpadu při úklidech Desítky v rámci nedávných akcí „Uklidme svět“ a „Uklidme Česko“.

Na posledním zastupitelstvu byly také rozděleny finanční prostředky dotačního řízení v oblasti životního prostředí. Jsem rád, že tuto svébytnou kapitolu dotací máme, protože podporuje environmentálně a prostřednictvím spolků i sociálně udržitelný rozvoj naší městské části!

— **Mgr. et Mgr., Bc. Tomáš Janík, Ph.D.**
zastupitel, VLASTA a STAN
s podporou KDU-ČSL

Od začátku příštího školního roku zavedeme do všech základních škol na Praze 10 projekt „Trenéři ve škole“. Tento projekt sice na Desítku funguje druhým rokem, avšak v omezené míře, a to pouze na polovině ZŠ. Zájem o něj však mají téměř všechny.

Program zapojuje do standardních hodin tělesné výchovy na 1. stupni ZŠ certifikované trenéry různých sportovních odvětví. Trenéři gymnastiky, míčových, úpolových a jiných sportů spolupracují v hodinách tělesné výchovy s učiteli a pomáhají jim se správným a pestrým pohybovým rozvojem dětí. Jednotlivé sporty se v hodinách pravidelně střídají v měsíčních blocích, což dává dětem obraz o širokém spektru sportovních odvětví a usnadňuje jim v budoucnu výběr sportu, kterému by se mohly věnovat. Jedním ze základních principů programu je však zákaz náborů. Cílem je rozvíjet všechny děti ve třídě a vytvářet pozitivní vztah k pohybu, nikoliv vybírat několik talentovaných.

Jsem rád, že se na Desítku podaří rozšířit projekt, který povede ke zlepšení pohybové aktivity dětí a ukáže jim, že je možné volný čas trávit i jinak než s mobilním telefonem v ruce.

— **Ing. Viktor Lojík**
zastupitel, Společně pro Prahu 10

Na poslední zastupitelstvo jste se jistě všichni netrpělivě těšili. Právě na něm měl Mgr. Adam Šilar (VLASTAN), uvolněný zastupitel pro digitalizaci a využívání komunikačních nástrojů, předložit zprávu o své činnosti.

Naši městské části totiž nestačí v této oblasti zřízená Komise informační a Smart Cities, uvolněný radní pro IT a Smart Cities, ale koalice si prosadila i pozici tohoto uvolněného zastupitele. Tato vyčerpávající funkce je odměňována částkou 75 514 Kč měsíčně. Možná se ptáte, co takový uvolněný zastupitel vlastně dělá? Není to snadné. Jednou za rok, vždy k 31. 3. předloží zprávu o své činnosti. To je vše. Žádné cíle, žádné úkoly, žádné plány.

Jakou analýzu tedy Adam Šilar za čtyři měsíce své práce zpracoval, jaké má návrhy, které systémy a z jakého důvodu doporučuje implementovat, jaké úspory díky digitalizaci odhaduje? I největší skeptik musel být poněkud zklamán, když si přečetl cca jednostránkový text, ve kterém na plných jednačtyřiceti řádcích není vůbec nic než ty nejobehranější fráze. Bohužel se nejedná o opožděný aprílový žertík koalice, ale o běžný produkt její práce.

— Jiří Komrská
zastupitel, Piráti

Jednání výboru sociálního a zdravotního ze dne 19. 4. 2023 se neslo v pracovním a odborném prostředí. Nicméně pouze do doby projednávání informací o úpravě ceníků pobytových a terénních sociálních služeb poskytovaných Centrem sociální a ošetrovatelské pomoci /CSOP/ v Praze 10.

Výbor totiž schválil navýšení pobytových a stravovacích služeb pro naše seniory a dětské skupiny od 1. 7. 2023, resp. 1. 9. 2023 cca o 1 500 korun měsíčně. Zastupitelé za SPD, Trikoloru a NK se domnívají, že v době kdy je našim seniorům nezákonně upírána valorizace jejich důchodů, je další „zdražení“ jejich služeb hanebné. Jako jediní, proto hlasovali proti tomuto navýšení, nicméně i přes to byl tento materiál výborem schválen a bude předložen Radě MČ k dalšímu schvalovacímu procesu.

Chápeme, že se všechno kolem nás tzv. zdražuje, ale proč máme trestat naše nejzranitelnější, totiž naše seniory a děti?

— Mgr. Stanislav Šimek
zastupitel, SPD, Trikolora a NK pro Prahu 10

Na dubnovém jednání zastupitelstva bylo navrženo k projednání 35 podnětů. Body navržené opozicí byly vládnoucí koalicí smeteny ze stolu, zbylo jich tedy 27. Deset bodů předkládal první místostarosta pan Ing. Tomáš Pek (TOP 09). Ani jeden jeho předkládaný materiál nebyl bez vady. Některé chyby v dokumentaci byly tak významné, že je sám předkladatel, po nemalém tlaku opozice, stáhl z programu.

Pan Pek je velmi vytižená osoba (ani A. G. Stachanov by se nemusel stydět), je totiž předsedou klubu zastupitelů TOP 09, místopředsedou pražské TOP 09, 1. místostarostou Prahy 10 (za 97 000 Kč) a uvolněným předsedou výboru Zastupitelstva hl. m. Prahy (za 106 000 Kč). Ano, čtete a počítáte správně, součet činí 203 000 Kč. Na námi vznesené doporučení, aby se vzdal jedné z placených funkcí, pan Pek odpověděl, že vše zvládá naprosto v pohodě. Tzn. že „PEKíada za 203“ bude na radnici i na jednání zastupitelstva bohužel pokračovat.

Naše doporučení nevezšlo z finanční nepřehlednosti, ale z jistoty, že takové 100% pracovní vytižení není možné jednou osobou zvládnout, což se potvrdilo zarážejícím množstvím chyb.

— Mgr. Josef Zběhlík, DiS.
zastupitel, ANO 2011

„Městské historky“ nebo prostě jiná realita? Říkal mi neuvolněný radní z Prahy 3, že poslední zastupitelstvo (ZMČ) zvládli (po odečtení času na interpelace) za 1,5 hod. To my na Praze 10 máme zatím bilanci 15, 13 a 17,5 hod.!

Jak je to možné? Je to prosté. Na Praze 3 jsou jednání rady veřejná. V čele městské části stojí starosta-manažer, obklopený týmem lidí, kterým věří, pokud neukážou opak. ZMČ mají jednu měsíčně (ne 1x za 3 měsíce jak my).

Předseda kontrolního výboru byl zvolen veřejně z řad opozice již na ustavujícím zastupitelstvu.

Rada nechává úředníky a opozici dělat svou práci a soustředí se na tu svou. Většina práce se odehrává na komisích a výborech, kde jsou všechny strany zastoupeny dle výsledků voleb. Zároveň se dbá na odbornost (gesce). Důležité body se předjednávají.

Na komisích i výborech se pracuje konstruktivně a týmově, případné kolize se řeší. Takže se nestane, že by opoziční strana viděla materiál poprvé až na ZMČ. Nebo že by na ZMČ doputoval materiál se závažnými chybami.

Většina zastupitelů na Praze 3 si pamatuje, jaké to bylo za šíbrů Hurdy a Bellu, a nechťejí to zpět.

Zatímco my plujeme plnou parou vzad! A dost rychle! Tomáš Hrdlička (viz jeho heslo na wiki) si mne ruče.

— Ing. Bohdana Holá
zastupitelka, Piráti

PLACENÁ INZERCE - P10/5/23/OKP/0165

WE ARE FAMILY

kadeřnictví - barber - kosmetika

salondudek@gmail.com
+420 602 253 094
www.salondudek.cz
fb/salondudek

FOTO: JAKUB MACHÁČEK

JE DOBRÉ OBČAS SE ZASTAVIT A PROŽÍVAT PŘÍTOMNOU CHVÍLI

Jiří Kovanda patří k nejvýznamnějším českým konceptuálním umělcům. Dokázal se prosadit na zahraniční scéně i na mezinárodním trhu s uměním. Jeho výstavy vzbuzují značný ohlas a jeho díla byste našli v nejzvučnějších světových galeriích a muzeích. Proslul již v sedmdesátých letech svými intervencemi a performancemi ve veřejném prostoru, později začal tvořit nejrůznější instalace, objekty a koláže. Svou originální cestu k umění začal intenzivně hledat na konci svého dětství, které prožil ve Strašnicích. Na samém začátku května slaví sedmdesátiny a při té příležitosti si udělal čas i pro naše čtenáře.

Jak vzpomínáte na své dětství na Desítce?
Dětství i mládí, a vzpomínám na ně velice dobře. Ve Strašnicích jsem žil do svých 27 let a mám k nim stále výborný vztah, rád se tam vracím, i když už na Desítce nebydlím. Po mém narození jsme chvíli bydleli na začátku Průběžné ulice, pak jsme se přestěhovali na Solidaritu, což tehdy bylo teprve rozestavěné sídliště. V místech dnešního parku byly jen nahnuté kopce hlíny, pohybovali jsme se tam napůl mezi stavenišťem a skladištěm různých materiálů. Bydlení tady získávali mladí manželé, prakticky všichni vrstevníci, takže

po dvorcích a hřištích běhalo hrozně moc dětí. Kousek od Solidarity je železniční trať, za kterou už končilo město, a dál byly jen louky a pole. Chodili jsme tam s rodiči na procházky, třeba kolem ohrad s krávy, mělo to takový příjemný venkovský ráz.

Po absolvování základní školy, dnešní ZŠ Solidarita, jste se nedostal na gymnázium a šel jste se učit zedníkem. Bral jste se jako prohru?

Bylo to složitější. U mě se někdy mezi osmou a devátou třídou odehrála výrazná změna. Do té doby jsem se zajímal o přírodu, hrál jsem fotbal, i když špatně, ale na podzim 1967, kdy mi bylo 14, se to překlátilo jinak. Spolužáci a spolužačky tenkrát chodili v partě na bigbít do Kulturního domu Barikádníků. Jednou jsem se k tomu nějak přichomýtl, přizvali mě, ať jdu s nimi na koncert Olympicu. Kapela byla tehdy na absolutním vrcholu a mě to jejich hraní úplně uchvátilo. Skoro ze dne na den jsem díky kamarádům začal mnohem víc poslouchat muziku, četl jsem knížky, které mi doporučovali, chodili jsme do kina na filmy, které nebyly jen zábavné a napínavé. To celé mě úplně přehodilo a do toho právě přišly přijímačky na Voděradskou. Upřímně řečeno, v tu chvíli šla škola trochu mimo mě. Úplně jsem propadl

z matematiky, takže jsem se tam nedostal. Rodiče jsem docela nazlobil, zejména otec, kterému jsem na otázku, co tedy chci dělat, odpověděl, že mi to je jedno. Chtěl jsem poslouchat hudbu, číst si a kreslit si. Tak on řekl, že půjdu na zedníka, a já jsem šel, ani jsem se tím nijak netrápil. A po pěti letech ze mě byl vyučený zedník s maturitou.

Hodilo se Vám to potom, třeba na chalupě?

Ne, v životě jsem to nedělal (*smích*). Během učňáku jsme chodili pracovat na stavbu, ale hned po škole jsem to odložil. Dostal jsem se k zeměměřičům a jako figurant jsem jim pomáhal stavět metro na Václavském náměstí.

Kudy vedla Vaše cesta k umění?

Odjakživa jsem si rád kreslil, především zvířátka a kytičky, to mě bavilo vždycky. K mým kamarádům ve škole patřil Standa Oborský a jeho rodiče měli velice pěknou knihovnu se všemi důležitými tituly, které se u nás daly na konci šedesátých let pořídit. Standa byl velice sečtělý, měl kulturní rozhled a věděl, kde se co zajímavého děje. Díky němu jsem tedy začal chodit na výstavy. To pro mě byla rozhodující fáze, například jsem se začal věnovat malbě.

V druhé polovině sedmdesátých let jste začal dělat performance ve veřejném prostoru. Můžete čtenářům tuto disciplínu trochu představit?

Performance je přístup k umělecké tvorbě, kdy umělec nevyužívá žádné materiály a klasické

výtvarné techniky, ale využívá pouze vlastní tělo a přivádí se do určitých situací, které mají něco vyjadřovat. Nejbližší to má k divadlu, s tím rozdílem, že v performanci umělec nehraje nějakou roli, ale ztělesňuje reálnou situaci v reálném prostoru a čase. Není to hra na někoho jiného, ale jsem to já sám, v nějaké situaci tady a teď. Ta situace se nějak zaznamenává, tenkrát to bylo na fotografii nebo několik snímků s krátkým popisem.

Byl to tehdy rozšířený způsob uměleckého vyjádření?

Moc rozšířené to nebylo. Já jsem se k tomu dostal přes literaturu a časopisy, když jsem sháněl informace o uměleckých trendech. Velice mě to zaujalo, nadchlo mě to právě tím, že člověk nic nepotřebuje a může vyjádřit, co chce. Potom jsem se seznámil s několika dalšími lidmi, kteří se tím zabývali. Byli jsme poměrně malá skupinka, těch, co tvořili nebo se o to zajímali, bylo v mém okruhu asi dvacet. Pak jste samozřejmě mohl najít ještě někoho v Brně či v Bratislavě.

Předpokládám, že performance má vyvolávat nějakou reakci kolemjdoucích. Dostalo se Vám někdy negativního přijetí?

Ono to tak úplně není. Umělecký projev, který by závisel na nějaké souhře nebo spolupráci s diváky, je spíš happening. Performance reakci lidí sice vyvolává, ale není na tom založena. Můj přístup byl takový, že jsem nechtěl vyvolávat konflikty, nedělal jsem natolik nápadné či agresivní věci, že by někdo zavolal Veřejnou bezpečnost. Mě nezajímalo politické

či společenské gesto, ale spíš psychologie, jaké vztahy mají lidi mezi sebou na ulici. Navíc moje intervence většinou trvaly krátce, takže i kdyby se to někomu nelíbilo, tak neměl moc času s tím něco udělat.

Co všechno zahrnuje Vaše tvorba v současnosti?

Je to vlastně všechno možné. Kromě nejtradičnějších výtvarných prostředků, jako je klasická socha nebo malba, dělám různé objekty, instalace v daných prostorech, věnuji se kolážím, kreslím, naopak performance už pro mě nejsou tak důležité jako dřív.

Působíte také jako vysokoškolský pedagog, zejména na Fakultě umění a designu UJEP v Ústí nad Labem, ale téměř třicet let také na Akademii výtvarných umění v Praze. Bylo v devadesátých letech jednoduché, aby někdo bez příslušného vzdělání začal učit na umělecké škole? Šlo by to vůbec ještě dnes?

Já jsem to nezkoumal, ale obávám se, že úplně ne. Pravda je, že v devadesátkách byla společnost neuvěřitelně otevřená, v dobrém i špatném. Dnes se mluví hlavně o tom špatném, ale já myslím, že se v té době díky svobodě dělo hodně dobrých věcí. A já jsem jedním z těch příkladů – sice jsem v oblasti umění neprošel žádným oficiálním vzděláváním, ale tehdy už jsem měl za sebou spoustu aktivit na umělecké scéně, během dvaceti let jsem se účastnil řady výstav u nás, ale potom i v zahraničí. O mé práci se tedy vědělo a měl jsem nějaké postavení mezi umělci, přestože jsem neměl

patřičnou školu, která by mě opravňovala začít s učením. Bylo to v éře rektora Milana Knížáka, kdy mě vedoucí ateliéru malířství Vladimír Skrepl přizval k práci jako svého asistenta. Z té nabídky jsem byl nadšený. Tehdy to zkrátka bylo možné, i když člověk neměl „papíry“, ale musela za ním pochopitelně být nějaká hodnotná práce.

Někde jste uvedl, že „člověk nepotřebuje školu, nepotřebuje umět řemeslo“, aby se z něj stal umělec. Jde to dohromady právě s tím, že sám nová generace umělců učíte?

Já jsem důkazem, že školu opravdu nepotřebujete (*smích*). Ale zároveň je hrozně prospěšná. Sice jsem řekl, co jste uváděl, ale když člověk školní dovednosti má, tak je to lepší. Získá tím širší škálu vyjadřovacích schopností a pro to, co chce dělat, si může vybírat nejhodnější prostředky. Zkrátka platí jako všude jinde, že čím víc toho člověk umí, tím je to lepší, aby nedošlo k mylné představě, že jsem proti vzdělání. Nejsem, jen říkám, že není úplně nezbytné. Jinak v ateliéru nejde přímo o výuku řemeslných dovedností. Hlavně vedeme studenty, aby se otevřeli a dokázali vnímat prostředí, v kterém se pohybují, vidět věci, které jsou často opomíjené, i když jsou důležité, a uvědomovat si mezilidské kontakty a vztahy. Chceme, aby si všimli věci a činností tohoto typu, na něž v běžném životě není moc času. A k tomu je potřeba zpomalení a větší soustředění. Jádrem našeho snažení ve škole je, abychom společně objevili, co je kterému studentovi nejbližší a nejvlastnější, co pro něj bude nejpłodnější. »

V televizním medailonku o Vašem ateliéru na AVU uvádí Vladimír Skrepl, že pouze 4 % absolventů po škole nějakým způsobem dál funguje v oblasti umění. Přemýšlíte při práci se studenty, co budou dělat ti ostatní?

Já nevím, jestli jsou to jen 4 % nebo víc, ale v zásadě to je jedno, je jich opravdu málo. Ale zase musím říci, že právě z ateliéru Vladimíra Skrepla vyšlo hodně absolventů a absolventek, kteří se na umělecké scéně pohybují úspěšně. Před chvílí jsem mluvil o otevření se, rozšiřování obzorů a vnímání opomíjeného, a to je důležité úplně pro každého. I když se člověk po škole nebude živit uměleckou tvorbou, pořád v něm zůstane zkušenost, že existují možnosti a postupy, které nevedou jen k nějakému utilitárnímu jednání a hmotnému prospěchu. Že jsou důležité věci, které stojí mimo to, a že je dobré se jimi zabývat, občas se zastavit a prožívat přítomnou chvíli. Věřím, že když studenti naší školou projdou, tak v nich něco z toho zůstane. Navíc pro ně kromě vlastní profesionální tvorby existují v umění i další možnosti uplatnění, mohou vyučovat výtvarnou výchovu na různých typech škol, mohou působit v různých studiích, kde se uplatňuje výtvarné pojetí, například u filmu a podobně.

Pokud se bavíme o druhu umění, kterému se věnujete, tak co dnes rozhoduje o umělcově komerčním úspěchu? Daří se komerčně těm opravdu nejlepším, nebo hraje hlavní roli třeba sebe prezentace?

Našly bychom nejrůznější příklady. Ale podle mě ten, kdo dělá kvalitní umění, se nakonec prosadí. Komerční úspěch ale není jediné měřítko, toho mohou dosáhnout i umělci, které já za kvalitní nepovažuji. Objektivnější pohled nabízí třeba to, v kterých galeriích se umělcovy práce vystavují, v kterých sbírkách jsou zastoupeny, to vypovídá o kvalitě mnohem přesvědčivěji.

Z jakých zdrojů se dnes financuje tvorba českých výtvarných umělců?

Trh s uměním u nás nefunguje úplně ideálně. Velice dobře obsáhne takovou tu klasickou modernou nebo ještě šedesátá léta, ale čím víc se posunujete do současnosti, tak se situace zhoršuje. Umění nakupují veřejné galerie, ale ty mají jen omezený rozsah možností. Existuje

i řada českých soukromých sběratelů, kteří jsou nejrůznějšího typu. Když děláte takový typ umění jako já, je pro vás nesmírně cenné, když získáte kontakt s nějakou zahraniční galerií, protože tam už je trh lépe připravený.

Jak jste na tom s prodeji do zahraničí Vy?

Já spolupracuji se soukromou galerií gb agency v Paříži, která mě zastupuje. A jejím prostřednictvím lze proniknout i do renomovaných institucí. Díky tomu jsou moje práce za posledních dvacet let zastoupeny v předních evropských a amerických galeriích, jako je Tate Modern v Londýně, Centre Pompidou v Paříži nebo The Museum of Modern Art v New Yorku. Je to pozvolný proces, kdy se na sebe jednotlivé věci nabalují a vrství, od těch menších k významnějším, až se o vás začnou zajímat ty nejrespektovanější světové instituce.

Shodou okolností teď čtu knihu od Chaima Potoka „Jmenuji se Ašer Lev“. Popisuje nesnadnou cestu malého židovského kluka za snem stát se malířem, kde se sváří jeho touha s představami rodičů. Musel jste svému snu také něco obětovat?

Když nebudeme slovu obět dávat patetický nádech, tak základ je, že se umění musíte opravdu věnovat, musíte ho brát vážně. A to i v případě, že to je pro vás vlastně volnočasová aktivita, jako jsem to měl vždycky já. Já jsem nikdy nebyl umělec na volné noze a „na plný úvazek“, od svých zednických let jsem až do dneška někde zaměstnaný. Ale mezery, které mi všední život přinášel, jsem se naučil využívat pro uměleckou tvorbu. Nikdy jsem ale osobně neměl pocit, že by to bylo na úkor něčeho jiného.

Druhým výrazným motivem v knize, kterou jsem zmiňoval, je „tvůrčí pravda“. Je to důležité téma i pro Vás?

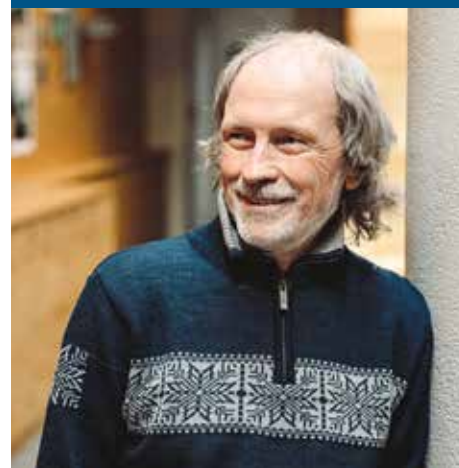
Nejsem si jist, jestli bych použil výraz „pravda“. Ale jak jsme se bavili o té vysoké škole, o tom objeovávání, co je pro studenty to pravé, tak to je ono – je důležité najít přesně to, co člověk bytostně cítí. Pojem pravdy spojujeme s nějakým objektivním hodnocením, ale v tomto případě jde o individuální záležitost, každý to může mít ve svém nitru jinak. Souhlasím, že

tohle je opravdu to nejdůležitější, když chce člověk dělat umění jakéhokoliv druhu. Musí být pravdivý sám k sobě.

Připravujete nějakou výstavu, kam by se čtenáři mohli zajít podívat na Vaši tvorbu?

Bohužel aktuálně nechystám nic tady v Praze. Nejbližší výstava bude v Bechyni, kde mají galerii ve čtyřpatrové zámecké sýpce, což je poměrně velký prostor. Představíme se tam v létě společně s bulharským umělcem Nedkem Solakovem, který je zhruba můj vrstevník. ✕

JIŘÍ KOVANDA

Narodil se 1. května 1953 v Praze, vyrůstal ve Strašnicích. Vyučil se zedníkem a k výtvarnému umění se dostal jako samouk. Zpočátku hlavně maloval a kreslil. V sedmdesátých letech navštívil Polsko, kde se seznámil s konceptuálním uměním, a začal dělat performance. Později v jeho tvorbě převládly instalace, v kterých využívá nejrůznější materiály a všední, nenápadné věci. Proslulé jsou rovněž jeho asambláže a koláže. Od devadesátých let působí na AVU jako asistent Vladimíra Skrepla v ateliéru Malířství II, zároveň vede ateliér Performance na Fakultě umění a designu UJEP v Ústí nad Labem. V roce 2008 získal Cenu Michala Ranného za umělecký přínos. Prosadil se v zahraničí jako jeden z nejuznávanějších českých konceptuálních umělců, jeho práce jsou zastoupeny ve významných světových galeriích a soukromých sbírkách.

LETNÍ SCÉNA PRAHY 10

Heroldovy sady
ČERVEN 2023

Vršovické divadlo MANA
Vzlet & Vostok
Strašnické divadlo
BR divadlo
OLDstars
A MNOHEM VÍCE...

Program
a předprodej
vstupenek
zde

praha10.cz/letniscena

VZLET

📍 Holandská 669/1, www.vzlet.cz

st 3/5 a čt 4/5 19.30 (premiéra)

5:59 NA SCÉNĚ

Jak spojit novinařinu s uměním a divadelní performancí? Kulturní křižovatka Vzlet a podcast 5:59 Seznam Zpráv se společně pouští do velkého experimentu.

st 10/5 19.30

SHOULD I STAY OR SHOULD I GO?

Autorská adaptace Ibsenovy hry Domeček pro panenky, zpracoval divadelní soubor 11:55.

so 13/5 10.00

JÁ, TY A TO

Pohádka pro děti od 10 měsíců do 3 let, hraje Damúza.

po 15/5 19.30

MARIE PUTTNEROVÁ S KAPELOU

Křest alba Laila tov, hosté Mirek Kemel a Vladimír Javorský, kteří vystoupí společně v triu s akordeonistou Tomášem Görtlerem.

st 17/5 15.00 (Heroldovy sady za Vzletem)

POHÁDKY V PARKU

Tři krátké loutkové pohádky pro děti a jejich rodiče. Tři různá malá divadélka plná barev a tři dobré konce. Tři příběhy bez bariér, kterým porozumí každý.

čt 18/5 19.30

REICHA QUARTET – IL BOEMO

Koncert Collegia 1704. Josef Mysliveček je jednou z nejzajímavějších osobností nejen české, ale i světové hudební historie. Jeho sbírka posledních kvartetů zazní v novodobém nastudování na staré nástroje.

so 20/5 19.30

LOVE VOLE!

Jsmo silní, nebo slabí? Mladí, nebo staří? Svobodní, nebo otroci? Víme, nebo nevíme? Jsmo, nebo nejsme? Na tyto otázky hledá odpověď ve své autorské hře skupina mladých lidí. Talent drama studio.

ne 21/5 15.00

MAUGLÍ

Inscenace, ve které je místo slov akce. Mauglí – to je indická džungle, divoké šelmy, zákeřní plazi, ztracené dítě a jedna housenka. Divadlo je vhodné pro děti od 5 let, hraje Divadlo U staré herečky.

út 23/5 19.30

VOSTO5: KUPÉ VE VZLETU #18

Přisedněte do mezinárodního expresu dotazů Pavla Pláteníka (Ondřej Cihlář) a Karla Krautgartnera (Petr Prokop) a užíjte si jízdu plnou bonmotů.

st 24/5 a čt 25/5 19.30

OBJAL MĚ BŮH A NIC

Pohybově-obrazová inscenace vychází z dosud nezveřejněných deníků výjimečného režiséra Petra Lébla. V hlavních rolích: T. Ondrová, A. Kameníková, J. Sůra

**VRŠOVICKÉ DIVADLO
MANA**

📍 Moskevská 967/34, www.vrsovickedivadlo.cz

út 2/5 10.00 (pro seniory)

MATKA

Mimořádně aktuální drama Karla Čapka. Hrají: J. Smutná, D. Sitek, A. Bílík / V. Zavadil, I. Koreček, J. Blažek / O. Černý, M. Vejdělek / Z. Bařínka, L. Stirský Hädler

út 2/5 19.30

GIN GAME

Život jako karetní partie v nesentimentální a velmi reálné komedii. Hrají: Z. Kronerová, D. Sitek

st 3/5 19.30

5 ZA 1

Komedie o síle přátelství a ženské solidarity, která i hory přenáší. Hrají: S. Jachnická, D. Pfauserová / H. Hornáčková, D. Sedláková, D. Černá, T. Vítů

čt 4/5 10.00 (pro seniory) a st 24/5 19.30

SLYŠEL JSEM SOVU ZAVOLAT SVÉ JMÉNO

Dobrodružství městského intelektuála v drsné divočině. Hrají: J. Smutná, P. Klimeš, A. Petráš, O. Černý, V. Pejková, V. Hanzl

po 8/5 19.30

MÁMA ŘÍKALA, ŽE BYCH NEMĚLA

Čtyři generace žen a žádná se nechce podobat své matce! Hrají: M. Málková, D. Černá, R. Fiedlerová, S. Černodrinská

út 9/5 19.30

SMUTNÁ NEDĚLE

Kabaret života v nesmrtelných písních slavného hitmakera. Hrají: Z. Kalina, K. Bohatová, P. Klimeš, P. Ožana

st 10/5 19.05

MISTROVSKÉ HOVORY NAD ĎOLÍČKEM

Vršovická Bohemka na jevišti VDM. Fotbalová talk show Tomáše Poláčka.

ne 14/5 15.00 (pro děti)

DIVADELNÍ ABECEDA

Divadelní dílna, kde se děti učí poznávat a hrát divadlo. Lektorka: H. Hornáčková

út 16/5 19.30

DRAHÁ MAMA

Scénické čtení z korespondence Charlotty a Alice Masarykových. Hrají: D. Kolářová a M. Málková

st 17/5 10.00 (pro seniory) a pá 19/5 19.30

NÁVOD NA PŘEŽITÍ

Lehce o vážných věcech. Hrají: D. Kolářová, L. Termerová

st 17/5 19.30

VE DVĚ NA KODAŇSKÉ

Příběh lásky Karla Čapka a Olgy Scheinpflugové. Hrají: P. Tenorová / T. Průchová, L. Jurek, S. Jachnická

čt 18/5 19.30

M*A*S*H

„Majore Houlihanová, jsem moc rád, že jste tady.“ Kultovní seriál na divadle! Hrají: T. Novotný, Z. Kalina, L. Jurek, P. Klimeš, M. Vejdělek, M. Vykus / Š. Tuček, O. Černý, H. Hornáčková, V. Svojtíková, T. Nekudová, V. Hanzl, J. Lábus (ze záznamu)

ne 21/5 17.00 (pro děti)

ZLATOVLÁSKA

Klasická česká pohádka na motivy básníka J. Kainara. Hrají: Divadlo Háček & Divadlo Láryfáry

čt 25/5 19.30

MLÉČNÉ SKLO

Sebevražda, nebo vražda? Kriminální drama Marka Epsteina, které vám nedá vydechnout! Hrají: M. Dejdar, V. Udatný, Z. Kalina / L. Jurek, M. Málková, O. Černý

st 31/5 19.30

PODZIMNÍ SONÁTA

Matka s dcerou, nenaplněné životní osudy v komorním dramatu Ingmara Bergmana. Hrají: D. Batulková, L. Štěpánková, M. Kačmarčík, D. Pfauserová / T. Vítů

DIVADLO PROJEKT 2

hraje ve Vršovickém divadle MANA,
Moskevská 967/34, www.divadloprojekt2.cz

út 23/5 19.30

NA SPRÁVNÉ ADRESE

Někdy nestačí jen podat inzerát a přijít na správnou adresu. Hrají: R. Stupková, T. Krejčíř, K. Jandová, L. Ondřej, D. Piskor, B. Marysková, F. Zahrádka, M. Mádlová

STRAŠNICKÉ DIVADLO

Solidarity 1986/53,
www.strasnickedivadlo.eu

po 15/5 19.00

BENEFICE PETRA BRUKNERA

Večer plný rozmarného vyprávění a písní, věnovaný jedné z nejznámějších osobností Divadla Járy Cimrmana, které mělo ve Strašnickém divadle v letech 1983–1991 svou stálou scénu. S Petrem Bruknerem, který oslaví 80. narozeniny, se poohlédneme také za jeho kariérou ve filmu a v televizi a poodhalíme jeho vášeň pro fotografování a výtvarné umění. Svému soupeřnickovi přijdou popřát i Miloň Čepelka, Jan Hraběta a další kolegové z divadla.

so 20/5 a pá 2/6 19.00

PRESIDENTI

Neúprosný pohled do zákulisí politiky, do způsobu myšlení jejích vykonavatelů, protagonistů i vykořisťovatelů. A volby se blíží! Hrají: Z. Žák, P. Vondráček, M. Dolinová, Š. Vaňková, R. Švec

BR DIVADLO

Úvalská 1357/28, Praha 10,
www.brdivadlo.cz

ne 14/5 15.15

VE ŠKOLE ČI NA ULICI NEJSME ŽÁDNÍ ULIČNÍCI!

Zábavná etiketa pro malé i větší s mluvčím kocourem. Hrají: K. Blažek, M. Kociánová

st 24/5 17.17

POPLETLI JSME POHÁDKU POPŘEDU I POZPÁTKU!

Pomozte Vilíkovi napravit popletené pohádky! Hrají: K. Blažek, M. Kociánová

so 27/5 10.10

BLOUDÍME, HLEDÁME, POKLAD TEN NAJDEME!

Pražské památky pomohou dětem a Vilíkovi najít poklad! Hrají: K. Blažek, M. Kociánová

ne 28/5 15.15

KDO SI S NÁMI HRAJE, POZNÁ CIZÍ KRAJE

Děti se dozvědí, jak mluví sousedi za hranicemi, co si zpívají a třeba i co rádi jedí. Písničky zazní v originálním jazyce a pak také v českém překladu, aby malí diváci věděli, o čem vlastně jsou, a mohli se přidat. Hrají: K. Blažek, B. Kepková / M. Kociánová

st 31/5 17.17

MEZINÁRODNÍ DEN DĚTÍ S VILÍKEM

Hudba, tanec, zpěv a soutěže pro malé i velké. A pro každého dárek od Vilíka.

DIVADLO MIRIAM

Ke Strašnické 1000/10

(areál kostela Neposkvrněného početí Panny Marie), www.divadlomaj.cz

ne 28/5 15.00 (premiéra)

HRAČKY

Pohádkový příběh o jednom malém stěhování, pár rozbitých hračkách a několika vilách. Autorská pohádka Olgy Novotné pro děti od 3 let. Hrají: M. Procházková, M. Weigrichová, E. Weigrichová, Z. Hauová, M. Marková, F. Larsen

KINO PILOTŮ

KINO PILOTŮ

Donská 168/19, www.kinopilotu.cz

SPECIÁLNÍ PROJEKCE

st 3/5 19.00

PIANO NA KŘÍŽOVATCE

Na koncerty do Jakubovy Pianotéky chodí pozoruhodná společnost. Kvůli pandemii je

však Jakub nucen svůj obchod s klavíry zavřít a zrušit večerní představení. Po projekci proběhne debata s tvůrci.

KVĚTNOVÉ PREMIÉRY

NOC 12.

Každý policejní vyšetřovatel se dříve či později setká s případem, který zůstává nevyřešený a který jej pronásleduje. Pro Yohana se takovým případem stala vražda Clary. To, co začíná důkladným vyšetřováním života oběti, se brzy změní v posedlost.

EOS: MARY CASSATT: MALBA MODERNÍ ŽENY

Mary Cassatt se proslavila malbou běžných životů žen kolem sebe. Její radikální obrazy je ukazovaly jako intelektuální a zvidavé, což představovalo zásadní posun v tom, jak byly ženy v umění vnímány.

KINO SENIORŮ

zvýhodněné vstupné 75 Kč

pá 5/5 15.00

VELRYBA

po 8/5 16.00

TÁR

po 8/5 16.15

IL BOEMO

pá 12/5 15.00

TŘI MUŠKETÝŘI: D'ARTAGNAN

po 15/5 16.00

MUŽ JMÉNEM OTTO

po 15/5 16.15

SLUŽKA

pá 19/5 15.00

BABYLON

po 22/5 16.00

AIR: ZROZENÍ LEGENDY

po 22/5 16.15

KUCIAK: VRAŽDA NOVINÁŘE

pá 26/5 15.00

TÁR

po 29/5 16.00

SLUŽKA

po 29/5 16.15

GOOD OLD CZECHS

TRMALOVA VILA

☑ Vilová 91/11,

www.trmalovavila.eu

Rezervace místa na akcích: tel. 775 234 343

nebo e-mail produkce@foibos.cz

st 3/5 18.00

VEČER O VÁGLAVU TALICHOVI

Na památku 140. výročí narození dirigenta světového jména. Večerem provází historik, publicista a teatrolog Jaroslav Someš.

so 20/5 10.00–18.00

OPEN HOUSE

V rámci festivalu Open House Praha budou prohlídky pro veřejnost zdarma.

ne 28/5 15.00

O PEJSKOVI A KOČIČCE

Loutkové představení Pejsek a kočička od Josefa Čapka na zahradě Trmalovy vily. Dílničky pro děti – malování na obličej, malování obrázků různými technikami, opékání buřtů.

st 31/5 17.00

STARÁ HOSTIVAŘ

Pavel Bureš vás provede vesnickou památkovou zónou, do níž patří Švehlův statek, kostel Stětí Jana Křtitele, historická zástavba v Selské a Chalupnické ulici nebo hostivařský hřbitov. Sraz u Toulcova dvora, Kubatova 1, Hostivař. Rezervace míst na stránkách www.praha10.cz/vychazky.

VÝSTAVY

JAN KOTĚRA – UČITEL BYDLENÍ

Stálá expozice a výstava s nábytkem Jana Kotěry, která připomíná 150. výročí architektova narození.

do neděle 28/5

OSOBNOSTI ARCHITEKTURY A PRAHY 10

Výstava představí osobnosti pražské architektury (Jan Blažej Santini, Adolf Loos, Ladislav Žák a další) a osobností Prahy 10 (Jan Kotěra, Ota Pavel nebo Jaroslav Hašek).

ne 28/5 – pá 30/6

NEROZLUČNÁ DVOJICE BRATŘÍ ČAPKŮ

Výstava o životě a díle Karla a Josefa Čapkových.

MĚSTSKÁ KNIHOVNA PRAHA

Vstup na akce je zdarma. Počet míst je omezen. Čtenáři s platným čtenářským průkazem mají přednost.

☑ Dům čtení, Ruská 1455/192, www.mlp.cz

po 15/5 15.00–19.00

OTEVŘENÝ ATELIÉR V ATRIU – POD PAJASANEM

Oslavte s námi krásu stromů a jejich obyvatel v rámci již třetího Otevřeného ateliéru. Setkání pořádají Vlasta Bičáková a Oli Moiseeva. Zveme všechny, malé i velké, ke společné tvorbě do atria.

čt 25/5 16.00

IT BEZPEČNOST PRO KAŽDÉHO

Rádi byste se naučili, jak chránit své soukromí při používání počítače a internetu? Připojte se k naší přednášce o IT bezpečnosti pro běžné uživatele! Přednáší Jan Randa ze společnosti iTcan.

☑ Pobočka Korunní 2160/68

po 29/5 16.00

SÁZÍME, KDE SE DÁ

Máte rádi zeleň ve městě? Přijďte nám pomoci osázet záhon před knihovnou. K dispozici budou sazenice, nebo můžete přispět vlastní rostlinkou. V případě špatného počasí se akce přesouvá na jiný termín.

☑ Pobočka Zahradní Město, Topolová 2961/12a

čt 25/5 17.30

DECHOVÉ TECHNIKY

Chcete se naučit lépe pečovat o svou duševní i tělesnou kondici skrze relaxační techniky? Přijďte na setkání Sousedů Jasmínová. Představíme si několik dechových technik, které si posléze společně vyzkoušíme.

☑ Pobočka Skalka, Rubensova 2237/2

út 2/5 – pá 5/5 v otevřací době pobočky

SWAP POKOJOVÝCH ROSTLIN A KNIH

Přijďte vyměnit staré rostliny a „řízky“ za jiné. Měnit se budou také knihy.

VLC WALDES

☑ Moskevská 262/57,

www.vlcwaldes.cz

út 9/5 18.30

DO ZEMĚ BOHYŇ A ZBOJNÍKŮ

Hostem Otomara Dvořáka bude znalec moravských tradic Jiří Jilík. Odhalí nám skutečnou pravdu o žitkovských bohyních a seznámí nás s unikátní jízdu králů.

do pondělí 22/5

VĚCI KOLEM NÁS

Výstava fotografií Jiřího Durdíka, Marie Durdíkové a Evžena Siegla. Otevřeno vždy ve všední den od 15.00 do 17.00.

GALERIE PRE

galerie pre

☑ Na Hroudě 1492/4,

www.facebook.com/agenturagejzir, otevřeno ve všední dny 12.00–18.00

po 15/5 18.00 (vernisaž) – pá 30/6

FRANKFURT – PRAHA – BRATISLAVA

Mezinárodní putovní výstava skupiny výtvarníků: Christiane Gehlhar, Andrea Wolf, Jindřich Rajnoch, Markéta Janečková, Ondřej Zimka

ROK JOSEFA ČAPKA ZAČAL!

Nastalo to, co jsme vám slibovali v předešlých číslech – naplno se rozběhly akce, které Praha 10 pořádá v rámci roku vzpomínek

na Josefa Čapka. To nejdůležitější o životě a díle proslulého malíře, kreslíře, spisovatele, básníka, novináře a našeho souseda z Vinohrad se dozvíte především na venkovní výstavě „Josef Čapek – námořník na galéře umění“. Soubor instalovaný na velkoplošných panelech je rozdělen do dvou částí – v parku Jiřího Koláře se můžete podrobněji seznámit s Čapkovým osudem, zatímco na náměstí Svatopluka Čecha proniknete hlouběji do jeho rozmanité výtvarné tvorby. Nechte se nalákat ukázkami, které přinášíme na této stránce!

JOSEF ČAPEK S DCEROU ALENKOU

V květnu toho na vás ale v souvislosti s Josefem Čapkem čeká mnohem víc. Ať už jste jakéhokoliv věku, můžete si na malířské zdi v parku Jiřího Koláře vyzkoušet malovat jako velký mistr, atmosféru rodiny slavných bratrů Josefa a Karla zažijete při inscenovaných prohlídkách jejich vily a děti můžete vzít na loutkovou pohádku O pejskovi a kočičce do Trmalovy vily. Čapkův svět plný fantazie a lidskosti se vám právě otevírá...

BRATŘI ČAPKOVÉ

JOSEF ČAPEK, NÁVRH PLAKÁTU

DEVATERO POHÁDEK, ILUSTRACE

ZÁTIŠÍ S NŮŽKAMI, 1916

MLADÁ ŽENA, 1915

V ATELIÉRU

DĚTI U DOMU, 1931

duben **Námořník na galéře umění**
výstavy o životě a díle Josefa Čapka
park Jiřího Koláře
náměstí Svatopluka Čecha
od 25. dubna

květen **Maluj jako Čapek**
malířská zed' pro malíře každého věku
park Jiřího Koláře
od 25. dubna

červen **Čaj o páté u Čapků**
inscenované prohlídky vily
vila Karla Čapka
24. a 25. května a na podzim

červen **O pejskovi a kočičce**
loutková pohádka pro děti
Trmalova vila
28. května

červen **Josef Čapek v divadle**
přednáška o působení Josefa Čapka v Divadle na Vinohradech
Trmalova vila
13. června

podzim **Svět podle Čapků**
storytelling

podzim **Rozhovory o Josefu Čapkovi**
neformální beseda s hosty

podzim **Filmové projekce**
dokumenty a díla o Josefu Čapkovi

Sledujte program tematického roku
praha10.cz/josefcapek

Dívalně inscenovaná prohlídka
Čapkovy vily ve spolupráci
 s **Vršovickým divadlem MANA**

Předprodej vstupenek od 2. 5.
 pokladna divadla, Moskevská 967/34
 PO-PÁ 15.00-19.00
 250 Kč dospělí | 150 Kč studenti a senioři 60+

JOSEF ČAPEK
 PRAHA 10 2023

**24. a 25.
 května**

14.00 |
 15.00 |
 16.00 |
 17.00 |

**Vila
 Karla
 Čapka
 Bratří
 Čapků
 1853/28**

**ARCHITEKTONICKÉ
 VYCHÁZKY DESÍTKOU**

17. května v 17.00

**70 LET SLAVIE
 OD ZÁBAVNÍHO PARKU
 PO FOTBAL**

Sraz:
**před vstupem do Muzea
 SK Slavia, U Slavič 1540/2a**

31. května v 17.00

**STARÁ HOSTIVAŘ
 VESNICKÁ PAMÁTKOVÁ ZÓNA**

Sraz:
u Toulcova dvoru, Kubatova 1

**Omezená kapacita.
 Rezervaci místa si zajistíte na
 praha10.cz/vychazky**

TEMATICKÉ PŘÍMĚSTSKÉ
TÁBORY
 2023 | PRO DĚTI 6-13 LET

1. turnus
**7.-11. 8.
 NA STATKU**

2. turnus
**14.-18. 8.
 ČESKÉ SVÁTKY
 A OSLAVY**

**Sport všeho druhu
 Kreativní činnosti
 Soutěže a hry
 Celodenní výlet**

**3x denně jídlo:
 svačina | oběd | svačina
 + pitný režim**

**Spoluúčast rodičů ve výši
 2 150 Kč / turnus a dítě
 s bydlištěm a školní
 docházkou v Praze 10**

Registrace on-line
 a více na
**praha10.cz/
 primestsky-tabor**

Tábory jsou dotovány
 MČ Praha 10.

DEN DĚTÍ
 2023 | NA DESÍTCE

sobota
316

**14.00-17.00
 PARK MALINOVÁ - CHRPOVÁ I ZAHRADNÍ MĚSTO**

Těšit se můžete na **divadélko**, **zábavné dílny**
a workshopy, ve kterých se něco naučíte, ale také si
 můžete něco **odnést domů** a to nejen z nových materiálů,
 ale také **recyklováním**. Vezměte rodiče a vyzkoušejte si
provazochodectví, žonglování nebo chůďu!

**15.00
 Pohádka**

TICHÁ KAVÁRNA
 První pražská kavárna s neslyšící obsluhou

KDYŽ ULICE PROMLUVÍ

Dnes se zaměříme na tři ulice, které se nacházejí při náměstí Svatopluka Čecha a nad továrnou KOH-I-NOOR. Zatímco Kavkazská se na mapách objevovala jako Riegrova třída již od roku 1910, Arménská a Moldavská se svého pojmenování dočkaly až na počátku šedesátých let. Obyvatelé těchto ulic mají každý den před očima budovu bývalého Chemapolu, dnes Business Centra Kodaňská. Rozlehlý administrativní komplex se nachází na trojúhelníkovém pozemku, který přímo ohraničují právě Kavkazská a Moldavská ulice, na severní straně doplněné ještě Kodaňskou.

Sídlo někdejšího podniku zahraničního obchodu Chemapol-Investa vzniklo v letech 1967–1970 podle návrhu architektů Zdenky Novákové a Dagmar Šestákové. Těm se podařilo vytvořit originální stavbu, která se stala moderní dominantou Vršovic. Budova byla inspirována poválečnými americkými stavbami proslulého Ludwiga Miese van der Rohe. K úspěšnému řešení Chemapolu přispěla i technologie skleněného průčelí od italské firmy Feal. Na výzdobě interiéru se podíleli přední čeští umělci. Po revoluci firma zkrachovala, budova prošla rekonstrukcí a následně v letech 2003–2004 nanesl francouzský umělec Yaacova Agama na budovy barevný nátěr. Použil přes tři sta barevných odstínů a vytvořil iluzi vícerozměrné duhy. Centrum se poté začalo nazývat 4D Kodaňská Office Center.

V současné době se hodně diskutuje záměr na zbourání areálu, na jehož místě by měl vzniknout velký bytový komplex. Proti demolicí se postavili někteří odborníci, kteří tuto stavbu označují za příklad vynikající

POŽÁR BUDOVY CHEMAPOLU PŘED JEJÍM OTEVŘENÍM

VÝSTAVBA NA NÁMĚSTÍ SVATOPLUKA ČECHA,
NA HORIZONTU PROSTOR DNEŠNÍ ARMÉNSKÉ A KAVKAZSKÉ ULICE

české architektury šedesátých let minulého století. Váže se k ní mimo jiné jedna zajímavost. V roce 1969, ještě před kolaudací, vypukl v horních patrech budovy požár. Hasiči si však v první fázi nedokázali s vysokou stavbou poradit – z krátkých přistavených žebříků totiž nedokázali na oheň dostříknout. Když konečně dorazila technika s vyšším žebříkem, zase se rozpojila hadice a přihlížející občané byli zkropeni vodou. I přes tyto nesnáze se podařilo budovu brzy uhasit.

Dnešní Kavkazská ulice se do roku 1940 jmenovala podle spisovatele, překladatele, právníka, politika a vlastence Františka Ladislava Riegra. Ten se narodil 10. prosince 1818 v Semilech jako jediný syn zámožného mlynáře. Studoval na gymnáziu v Jičíně a již zde se projevilo jeho vlastenectví. Na podzim 1833 přešel na Akademické gymnázium v Praze, kde byl jeho třídním učitelem Josef Jungmann. V Praze se také v rámci přípravy na vysokou školu dva roky věnoval filozofii. Potom však musel nastoupit do práce v otcově mlýně, který měl jako dědic řemesla převzít. Přitom potají studoval práva, teprve později získal otcovo svolení. Rok se vzdělával ve Vídni a poté přešel zpět na pražskou univerzitu, kterou dokončil v roce 1841.

V Praze se přátelil s dalšími vlastenci, například s Josefem Kajetánem Tylem organizoval první český ples v roce 1840. Po ukončení právnického studia nastoupil k trestnímu soudu, ale jeho kariéra ve státní službě skončila v roce 1842, když byl zatčen pro podezření z pomoci polským emigrantům. Díky semilskému mlýnu však netrpěl finančními problémy a mohl se věnovat doktorátu i vlastenecké činnosti. V revolučním roce 1848 se zapojil do politiky a stanul vedle Františka Palackého v čele české liberální reprezentace. Své názory přednesl ve Vídni i na sněmu v Kroměříži. Stal se členem Národního výboru, později poslancem říšského sněmu a mluvčím českých politiků. Po rozpuštění kroměřížského sněmu raději opustil vlast a v letech 1849–1851 pod-

nikl studijní cestu po západní Evropě. Po návratu se oženil s dcerou Františka Palackého Marií. V té době připravoval k vydání českou encyklopedii – tzv. Riegrův slovník naučný – a bojoval za vydávání českých novin.

V roce 1860 se vrátil do politiky a další tři desetiletí byl hlavním představitelem staročechů. Získal poslanecká místa v zemském sněmu a v říšské radě. Byl vynikajícím řečníkem. V tehdejších vyhrocených česko-německých vztazích byl zastáncem pasivního odporu, proto česká reprezentace bojkotovala říšskou radu, kam nedocházela. To se změnilo v roce 1879, kdy se Rieger také stal předsedou parlamentního Českého klubu. Prosazoval politiku kompromisů, kdy se podařilo získat ústupky ve školství a v jazykových otázkách. Tuto tzv. „drobečkovou politiku“ však kritizovali mladočeši, kteří se postavili i proti takzvaným punktacím, tedy česko-německé dohodě. Výsledkem byla zdrcující porážka staročechů ve volbách do říšské rady v březnu 1891. F. L. Rieger zemřel 3. března 1903 v Praze a pochován je na Vyšehradském hřbitově.

V letech 1940–1945 se Kavkazská ulice jmenovala Na Lechu, podle řeky Lech. Ta pramení v Alpách a je přítokem Dunaje. Poté se na dva roky vrátilo označení Riegrova a v roce 1947 se v rámci nového systému prosadil název Kavkazská podle pohoří na pomezí Evropy a Asie mezi Černým a Kaspickým mořem. Arménská a Moldavská ulice dostaly jméno až v roce 1963 po svém definitivním vymezení. Tehdy připomínaly dvě svazové republiky Sovětského svazu, dnes se jedná o samostatné státy. Arménie se nachází v Asii v Zakavkazsku, Moldavsko je stát ve východní Evropě mezi Rumunskem a Ukrajinou.

Na závěr bych chtěl poděkovat panu Jiřímu Horákovi za poskytnuté fotografie. Dýchla z nich na nás atmosféra Vršovic v šedesátých letech minulého století.

— Michal Ezechel, kronikář MČ Praha 10

VZHŮRU NA BARIKÁDU!

Barriqáda je malý útulný podnik na promenádě v Moskevské ulici, který podle svého majitele Radka Markupa funguje „přes den jako kavárna, večer jako vinotéka“. Znalci vína samozřejmě vědí, že jeho název tvoří slovní hříčka, která odkazuje k vínu zrajícímu v dubových sudech, z nichž získává specifické aroma. Jen kousek odtud na rohu s Žitomířskou ulicí ale při Pražském povstání v květnu 1945 vyrostla skutečná barikáda, a tak tohle pojmenování připomíná i místní historii.

Od zdejších válečných událostí už naštěstí uplynulo v Botiči hodně vody. Dnes tu panuje běžný městský ruch, v němž převažuje hovor kolemdoucích a cinkot tramvají. Barriqáda tradičně v květnu otevírá na širokém chodníku zahrádku, kde se ve stínu košatých stromů se sklenkou dobrého vína v ruce můžete kochat výhledem na kostel sv. Václava a přemýšlet nad lidským osudem. Slavná Gočárova stavba je ale dobře vidět i z interiéru, však to byl také důvod, proč tyto prostory nakonec padly Radkovi Markupovi do oka: „Přebírali jsme je přesně před devíti lety po obchodu s hodně levnou obuví, takže se nám tu při rekonstrukci dlouho vznášel odér umělohmotných podrážek. Ale i když to tady bylo v šilném stavu, když jsem se přes boty ve výloze podíval na naměstí, bylo rozhodnuto. Můžete mít hezký podnik, ale když koukáte do zdi protějšího domu, není to ono.“ Jeho žena Kristina dodává, že velkou roli při hledání vhodného místa sehrálo i lipové stromořadí, které zdobí ulici a uklidňuje mysl.

Ve Vršovcích to žije

Manželé Markupovi jsou ze Žižkova a na začátku jejich podnikání je zaujal všeobecný vzestup Vršovíc. „Mezi místními se traduje, že tady bydlí chytří lidé, kteří nechtějí utrácet v drahých Vinohradech, a tak začali pozvedávat podobně vyhlížející Vršovice. A za tu dobu to tady opravdu neuvěřitelně rozkvet-

lo,“ usmívá se Radek Markup. S manželkou si pochvalují takřka venkovskou atmosféru, která v této čtvrti panuje – lidé k sobě mají blízko, často se mezi sebou znají, působí v zájmových skupinách, které se různě prolínají: „Snažíme se být součástí místního dění a komunity, proto máme velkou radost třeba z toho, že dodáváme víno do Kína Pilotů.“

Podle manželů Markupových se v lokalitě starých Vršovíc daří těm podnikům, které o své zákazníky adekvátně pečují a nesnaží se pouze „otočit peníze“. Přece jen zde žije movitější klientela, která si vybírá, což se projevuje i v nárocích na prodej kvalitního vína. „V této branži jsem sice dříve pracoval jako velkoobchodník, ale ve vinárenském provozu jsem byl zpočátku amatér. Postupně k nám ale začali chodit lidé, kteří vyžadují servis na vyšší úrovni, a tak jsme na tom museli zapracovat,“ přiznává Radek Markup. Nakonec se podle paní Kristiny dostalo vše do potřebné rovnováhy: „Někteří náročnější zákazníci nás nejdříve trochu školili, než se jim vyhovělo, ale my jsme je potom zase zmlsali a dneska už jsme často i kamarádi.“ A jelikož Barriqáda spojuje místní sousedy, šíří se dobrá pověst podniku samovolně šeptandou, bez nutnosti investovat do reklamy.

Zážitek vína s příběhem

Základ kvalitní vinotéky spočívá podle Radka Markupa v dobré znalosti vinařů, nejlépe osobní. To lze uplatnit především při nákupu moravských vín, jejichž výrobce poznal na své předchozí obchodnické dráze. Pokud jde o dovoz, spolupracují majitelé Barriqády s prodejci, kteří mají k vinařům také osobní vztah – například k nim jezdili na brigádu, znají se ze studií, nebo jsou dokonce příbuzní. To vše dodává vínům originální příběhy, které pan Markup zákazníkům s oblibou vypráví. Z toho je patrné, že zdejší vína pocházejí z produkce rodinných vinařství, aby tu zájemci mohli ochutnat něco, co v obchodní síti běžně nenajdou.

V Barriqádě vám nabídnou především vína z Mikulovské podoblasti, například Filip Mlýnek z Dolních Dunajovic pro ni každoročně dělá i speciální edice. Velký důraz se tu klade na bílá vína německé a rakouské provenience, vesměs jde o odrůdu Ryzlink rýnský. Červená vína se dovážejí hlavně z Itálie, z Portugalska nebo z francouzské provincie Languedoc. „Máme vína i z dalších známých lokalit, ale vždy se tam snažíme najít nějaké menší vinaře. Například v Puglii je to rodinný podnik Duca Carlo Guarini, který má tradici již z počátku 11. století, nebo portugalské vinařství Nana, které již třetí generaci vedou ženy. Tady vidíte etiketu, kterou nechala vyrobit na počest své babičky současná majitelka...“ pouští se ihned do vyprávění příběhů Radek Markup.

Je libo kávu nebo Saudka?

Jak už bylo zmíněno, mnoho místních chodí do Barriqády i na dobrou kávu. „Dřív byl problém sehnat v okolí kvalitní kafe, navíc jsme chtěli, aby to u nás žilo i přes den. Dnes k nám chodí i maminky s dětmi, lidé se tu odpoledne scházejí i pracovně,“ vysvětluje dvojitý koncept podniku Kristina Markupová. Ke kávě se nabízí i něco drobného k snědku, například domácí koláče, které pečou přímo zde. Můžete ochutnat i tapas nebo některý z pestrých nabídek farmářských sýrů. Určitě vás zaujme i stěna plná obrázků, které vám připomenou cosi známého. A nikoliv náhodou, jedná se o práce Patrika Saudka, syna slavného kreslíře Káji Saudka, které si můžete i zakoupit.

BARRIQÁDA

Wine Shop & Café
Moskevská 531/62, Praha 10 – Vršovice
tel.: 223 006 246
e-mail: info@barriqada.cz
www.facebook.com/barriqada

MEDAILE ZE SVĚTOVÉHO POHÁRU

V portugalském Cantanhede se v březnu uskutečnil Světový pohár v gymnastickém aerobiku. Účast závodníků z osmnácti států zaručovala vysokou úroveň sportovního klání a velkolepou podívanou. Oddíl Corridor, který působí v Praze 10, vyslal do prestižní soutěže čtyři závodní sestavy.

Nejlepší česká závodnice Sabina Drapáková, která je členkou právě našeho oddílu se zájemem v Malešicích, pronikla v hlavní kategorii jednotlivkyň mezi nejlepší. Obsadila desátou příčku, když jí rozhodčí udělili vysokou známku za umělecké předvedení. Svět sportovního aerobiku s ní napříště musí počítat.

Sabina společně se svými týmovými koleyněmi Veronikou Vomáčkovou a Sabinou Juránkovou závodily i v kategorii tříčlenných týmů. Se svou sestavou se dostaly do finále, kde obsadily výborné 8. místo. Ovšem naprostou oslnivou úspěchu v tomto prestižním klání dosáhl český tým ve složení Sabina Juránková, Sabina Drapáková, Veronika Vomáčková a hostující Veronika Wienerová a Kateřina Paulíková. Už postup ze 4. místa v základní části byl velkým úspěchem, ale vystoupení ve finále předčilo všechna očekávání. Děvčatům sestava dokonale vyšla a na obrazovce se pak objevila známka 18.808, která znamenala zisk bronzových medailí. Zaplněná sportovní hala byla vzápětí svědkem obrovské české radosti!

Trenér reprezentace a zároveň trenér klubu Corridor Jakub Strakoš označil tento úspěch gymnastického aerobiku za historický, protože česká reprezentace zatím nikdy na takto vrcholném závodě na stupně vítězů nedosáhla. Sportovkyně si zaslouží velké uznání a poděkování patří i městské části Praha 10, která je dlouhodobě podporuje. Více o práci oddílu gymnastického aerobiku se můžete dozvědět na stránkách www.corridor.cz nebo na jeho profilech na sociálních sítích.

— Eliška Strakošová

BĚŽÍME PRO PARAPLE!

Také letos budete mít příležitost, jak podpořit užitečnou činnost Centra Paraple. Můžete to udělat způsobem, který bude prospěšný i vašemu zdraví, a sice účasti na charitativním Běhu pro Paraple. Tradiční akce se koná již od roku 2000 a tentokrát se uskuteční v sobotu 27. května v Malešickém parku. Jejího zahájení se ujme zakladatel a prezident Centra Paraple Zdeněk Svěrák.

Centrum pomáhá lidem, kteří ochrnuli následkem nemoci či úrazu, už od roku 1994. Sídlí v Malešicích, kde poskytuje zejména pobytovou službu sociální rehabilitace. Z hlediska nabízených služeb je jediným zařízením svého druhu u nás, a proto má jeho podpora i ze strany veřejnosti velký význam.

Květnová akce začne ve 13.00 hodin a potrvá až do večera. Program je připraven pro všechny věkové kategorie. Děti i dospělí mohou závodit na stometrové trase, ve způsobu zdolání trati se meze nekladou. Odvážnější sportovci si mohou vyzkoušet i jednu novinku, kterou bude orientační běh. K němu kromě běhu patří samozřejmě také čtení mapy a zvolení nejvhodnějšího postupu mezi vyznačenými kontrolami. Závod je možné pojmut libovolně – vysloveně soutěživě, jako lehké proběhnutí nebo jen jako procházku.

Můžete se těšit i na bohatý doprovodný program. Na hudebním pódiu vystoupí Emma Smetana s Jordanem Hajem a zpěvák Santiago, milovníky karnevalové samby určitě nadchne bubenická show Batala Praha. Vystoupí akrobatický soubor Losers Cirque Company, který také přivítá zájemce na trampolínovém workshopu. Pod názvem Tanec s láskou vystoupí taneční skupina Dominika Vodičky. Děti si užijí cirkusové představení Pan Bonobo, taneční školičku, malování na obličej, kreativní dílničky, skákací hrad a dopravní hřiště. K pomazlení (nejen pro děti) budou připraveni asistenční pejsci a chybět nemohou ani stánky s občerstvením. Více informací o akci najdete na stránkách www.behproparaple.cz.

— Jarmila Vrzalová

DESÍTKA HLÁSÍ UKLIZENO

Jarní dobrovolnický úklid v rámci akce „Uklidme Česko“ skončil již tradičně úspěchem. Stejně jako v minulých letech se do sběru odpadků a odstraňování větších skládek pustily přibližně tři stovky dobrovolníků z řad místních obyvatel, spolků, sousedských komunit, organizací i politických uskupení.

K tradičním místům, kde se uklízelo, patřil Malešický les, oblast Trojmezí, okolí Botiče v Záběhlicích, Bohdalecký les, prostor bývalé drážní promenády ve Strašnicích či lesní plochy při ulici Rabakovská. Uklízelo se také ve Vršovicích kolem Vzletu, poblíž radnice Prahy 10, ve Strašnicích v okolí prodejevný Albert, v oblasti Sedmidomků a Slatin a do úklidu se zapojilo i několik místních základních škol. Všem organizátorům a dobrovolníkům děkujeme, že se zajímají o zdejší životní prostředí. Poděkování náleží i místní svozové firmě AVE Pražské komunální služby a.s., která opět poskytla velkokapacitní kontejnery a zajistila odvoz posbíraného odpadu. Celkem se podařilo shromáždit asi 5,5 tun odpadu.

SDÍLENÁ EKOLOGIE

V dubnu se uskutečnilo druhé setkání ekologických organizací z Prahy 10. Účastníky přivítal radní pro životní prostředí a udržitelnost Milan Maršálek, který měl nad akcí záštitu. Akce byla plná sdílení dobré praxe mezi účastníky z různých institucí, sousedských spolků, komunitních zahrad, nechyběli ani zástupci místní svozové firmy, oblastní knihovny či Ministerstva životního prostředí.

Zástupci radnice kromě představení aktuální environmentální osvěty a aktivit úřadu pro účastníky domluvili tři přednášky s tematikou předcházení vzniku odpadů. Řeč byla o stále oblíbenějších „swapech“ nebo o komunitním zapojování obyvatel do šetrných úprav okolí svého bydliště. Jedním z přednášejících byl i Michal Křivohlávek z organizace Bieno, který

podobné setkání označil za velmi užitečné a inspirující: „Na setkání přišli odhodlaní lidé, kteří to myslí s životním prostředím opravdu vážně. Je fajn vidět lidi z úřadu na živo a v aktivní spolupráci s neziskovkami.“

Setkání se zúčastnila také Alexandra Hroncová, která spolu se sousedy opečovává rozsáhlou vnitroblokovou zahradu v ulici Pod Rapidem. Považuje se za environmentálně smýšlející občanku, která se o tuto oblast aktivně zajímá a snaží se v tom i něco udělat, a tak pro ni bylo příjemným překvapením zjistit, co vše se na Desítku děje a chystá: „Dozvěděla jsem se více o konceptu reuse-domů a středisek, který se mi hrozně líbí a kam bych chtěla osobně přispívat. Ráda jsem se potkala s lidmi z našeho sousedství, již jsme si vyměnili několik termínů akcí, které bude jedna či druhá strana pořádat, a plánujeme mezi sebou osobní sousedské setkání, na které se těšíme.“

BLEŠÍ TRHY VE VNITROBLOKU

Přidejte se k prodejcům a návštěvníkům blešího trhu v Aldašinské ulici na Skalce, který se uskuteční v neděli 21. května. K dostání bude oblečení a módní doplňky, věci do domácnosti, knihy, hračky a hry. Trh je součástí víkendové akce „Živé vnitrobloky / Bleší

Živé vnitrobloky/ Bleší trhy Aldašinská
NEDELE 21. KVĚTNA, 13 – 17 HODIN

www.vnitrobloky.cz

www.facebook.com/vnitrobloky.cz

bieno

trhy“, která oživí sedm pražských vnitrobloků a dvorků. Podpoří tak komunitní život a sdílenou ekonomiku sousedskými setkáními u prodeje a nákupu zboží z druhé ruky.

Akce si klade za cíl ukázat vnitrobloky jako cenná místa, která si zaslouží zlepšovat, ozeleňovat a která lze využívat i pro nejrůznější aktivity zpřijemňující život obyvatel měst. Potkat se zde mohou minimalisté milující třídění s maximalisty hledajícími poklady, rezidenti s přespolními nadšenci, zkrátka zájemci všeho druhu a všech generací. Akci oživí drobný program a malé občerstvení.

Akci pořádají spolek Bieno, z.s., a Sběratelka věcí, koordinátorem blešího trhu na Skalce, který se uskuteční pod záštitou MČ Praha 10, je Spolek na Padesátém a Nikola Němčková. Registrační poplatek pro prodávající je 100 korun, nakupující mají vstup zdarma. Všechny potřebné informace, včetně registrace zájemců o prodej nebo mapu lokalit, najdete na stránkách www.vnitrobloky.cz.

DARUJ, CO NENOSÍŠ

Stojíte ráno zoufale před plným šatníkem, ale stejně nemáte co na sebe? Jednotlivé kousky oblečení vám nesedí, k ničemu se vám nehodí nebo už se vám zkrátka nelíbí? Pak je nejvyšší čas oblečení protřídít a to vyřazené poslat dál. Jak s ním ale naložit, aby třeba ještě někomu posloužilo?

Nejjednodušší a nejefektivnější cestou je odnést věci do oranžových kontejnerů POTEX. Ty se nacházejí na dobře přístupných místech, stačí se podívat na stránky www.recykluje-metextil.cz/kde-najdete-kontejnery a najít si nějaký vhodný v okolí. Nepotřebné oblečení sice vyhodíte, ale nestane se odpadem.

Z oranžových kontejnerů se dostane do rukou profesionálních třídiček, které ho připraví na míru pro potřeby tuzemských neziskových organizací. Poputuje do Oděvní banky, Klubu svobodných matek, Naděje, Progressive, Sananim nebo do charitativního obchůdku Comeback a prostřednictvím této služby podpoříte také Kapku naděje, Linku bezpečí a Pomocné tlapy.

Do kontejnerů POTEX můžete dávat veškeré dámské, pánské i dětské oblečení, boty, tašky a batohy, ložní prádlo, ručníky, hračky nebo doplňky. Vše by mělo být v dobrém a použitelném stavu a zabalené v pytlí nebo tašce, aby bylo možné věci připravit na jejich další cestu a pomoci někomu dalšímu. Ať už vám záleží na životním prostředí, chcete pomoci potřebným, nebo si jen potřebujete udělat doma pořádek, oranžové kontejnery jsou dobrou volbou. Každá pomoc se totiž počítá.

DALŠÍ ŠANCE PRO VÁŠ MOBIL

Máte doma nepotřebný mobilní telefon či příslušenství k němu? Praha 10 se znovu zapojila do kampaně „Recykluj mobil“, takže můžete tuto techniku odložit na některém z určených míst. Příslušné kartonové boxy najdete třeba v informačních kancelářích radnice (Vršovická 68 a Počernická 64) nebo v pobočkách Městské knihovny v Počernické, Topolové a Korunní ulici.

Mobily můžete rovněž zabalit a poslat přes Zásilkovnu, která je partnerem projektu. Všechny potřebné informace a podrobnosti se dozvíte na stránkách <https://remobil.cz/recyklujmobil/>, případně vám poradí zaměstnanci radnice přes e-mailovou adresu bezodpadu@praha10.cz. Cílem kampaně je chránit přírodu podporou recyklace mobilů. Ta pomáhá snižovat produkci elektronického odpadu a potřebu výroby nových zařízení, čímž se předchází dalším emisím skleníkových plynů.

Recykluj mobil
bezpečně a ekologicky

V KVĚTNU

pro přírodu a pro lidi

Remobil

Víte, že nepotřebný mobil odložit do šuplíku 44 % Pražanů (v případě funkčních mobilů), resp. 40 % (v případě nefunkčních mobilů). V metropoli tak každý rok skončí v šuplíku asi 150 tisíc kusů nepotřebných mobilů. Na konci roku 2020 připadal 1,12 ks nepotřebného mobilu odloženého někde v domácnosti na obyvatele v Praze, tedy celkem 1,4 milionu ks nepotřebných mobilů o hmotnosti 140 tun. Pojdme tato čísla snížit!

VELKOOBJEMOVÉ KONTEJNERY

TERMÍNY PŘISTAVENÍ			
katastr	místo	datum	čas
Vršovice	nám. S. Čecha x Minská	4. 5.	15.00–19.00
Strašnice	Na Trebešíně x Nad Kapličkou	5. 5.	15.00–19.00
Vinohrady	Dykova, u Bezručových sadů	6. 5.	8.00–12.00
Záběhlice	Průhonická x Vestecská	6. 5.	10.00–14.00
Vršovice	Petrohradská x Pod Stupni	9. 5.	15.00–19.00
Vinohrady	Říčanská x Benešovská	10. 5.	14.00–18.00
Vršovice	Sármova x U Vršovického nádraží	11. 5.	15.00–19.00
Vršovice	Magnitogorská x Tádžická	12. 5.	15.00–19.00
Michle	Na Slatinách (u mostíku)	13. 5.	8.00–12.00
Strašnice	Nedvězská (č. 6–12)	13. 5.	10.00–14.00
Záběhlice	Práčská č. 37 (před školou)	15. 5.	14.00–18.00
Vršovice	28. pluku x Na Mičáncích	15. 5.	15.00–19.00
Michle	Na Křivce x Osnická	16. 5.	15.00–19.00
Vršovice	Na Hroudě x U Hráze (okraj parku)	17. 5.	14.00–18.00
Vršovice	Litevská x Bajkalská	18. 5.	15.00–19.00
Strašnice	Nad Primaskou x Nad Olšínami	19. 5.	15.00–19.00
Záběhlice	Sněženkova x Jirčkové	20. 5.	8.00–12.00
Strašnice	Saratovská x Kralická	20. 5.	10.00–14.00
Malešice	Nad Úžlabinou (naproti č. o. 32)	22. 5.	14.00–18.00
Vršovice	K Botiči x Ukrajinská	22. 5.	15.00–19.00
Malešice	Káraná x Bydžovského	23. 5.	15.00–19.00
Záběhlice	Práčská x Topolová	24. 5.	14.00–18.00
Strašnice	Limuzská x V Úžlabině	25. 5.	15.00–19.00
Strašnice	U Kombinátu (v ohybu ulice)	26. 5.	15.00–19.00
Strašnice	Dětská (v ohybu ulice)	27. 5.	8.00–12.00
Malešice	Na Universitním statku (u dom. seniorů)	27. 5.	10.00–14.00
Vršovice	Vladivostocká x Jaltská	29. 5.	14.00–18.00
Strašnice	Voděradská x Krupská	29. 5.	15.00–19.00
Malešice	Čerhenická x Nad Vodovodem	30. 5.	15.00–19.00
Záběhlice	U Záběhlického zámku (za č. o. 1)	31. 5.	14.00–18.00
Strašnice	Kounická x Černická	1. 6.	15.00–19.00
Strašnice	Přetlucká x Vyžlovská (u MŠ)	2. 6.	15.00–19.00
Strašnice	Ve Strínu x Na Výsluní	3. 6.	8.00–12.00
Strašnice	Běchovická x Rėvová	3. 6.	10.00–14.00
Vinohrady	Vilová x Pod Rapidem	5. 6.	14.00–18.00
Záběhlice	Ryšánkova x Ve Slatinách	5. 6.	15.00–19.00

KONTEJNERY NA BIOODPAD

TERMÍNY PŘISTAVENÍ			
katastr	místo	datum	čas
Strašnice	Dobročovicová x Kružberská	5. 5.	15.00–18.00
Malešice	Na Universitním statku (parkoviště)	6. 5.	9.00–12.00
Strašnice	Dětská (v ohybu ulice)	6. 5.	13.00–16.00
Strašnice	Křenická (vedle č. o. 29)	7. 5.	9.00–12.00
Strašnice	Kounická x Rostoklatská	7. 5.	13.00–16.00
Michle	Nad Vršovskou horou (za mostem, u garáží)	12. 5.	15.00–18.00
Záběhlice	Ostružinová x Jahodová (parkoviště)	13. 5.	9.00–12.00
Strašnice	Žernovská x Štíhlická	13. 5.	9.00–12.00
Strašnice	Mokránská x Běžná	13. 5.	13.00–16.00
Strašnice	Na Výsluní x Rėvová	14. 5.	9.00–12.00
Strašnice	U Trati x Na Spádu	14. 5.	13.00–16.00
Michle	Za Sedmidomky x Pod Bohdalcem I	19. 5.	15.00–18.00
Záběhlice	Šafránová x Chrpová	20. 5.	9.00–12.00
Malešice	Janderova x Chládkova	20. 5.	13.00–16.00
Michle	Na Křivce x Osnická	21. 5.	9.00–12.00
Strašnice	Nad Vodovodem x Slunečná	21. 5.	13.00–16.00

ŘÁDKOVÁ INZERCE

TRÁPÍ VÁS POČÍTAČ? POČÍTEJTE S NÁMI!
PROVÁDÍME ČIŠTĚNÍ, ZRYCHLENÍ, INSTALACE, OPRAVY, VZDÁLENOU POMOC, OBNOVU DAT, DOUČOVÁNÍ A KURZY. PRONAJÍMÁME ZASEDACÍ MÍSTNOST. VOLEJTE 731 732 737, RUSKÁ 1343/200. TĚŠÍME SE NA VÁS.
VÁŠ ITCAN.CZ P10/5/23/OKP/0320

KOUPÍM BYT V PRAZE 10, PŘÍMO OD MAJITELE.
TEL.: 604 617 788 P10/5/23/OKP/1838

REKONSTRUKCE BYTŮ, BYTOVÝCH JADER, KANCELÁŘÍ. WWW.REK-BACHR.CZ.
TEL.: 732 359 883 P10/5/23/OKP/0169

ROZDOVOVÝ ADVOKÁT A MEDIÁTOR LIBOR KREJČÍ, WWW.MAKREJCI.CZ
P10/5/23/OKP/0413

PROFESIONÁLNÍ PŘEDSEDA SVJ, VSEPROSVJ@GMAIL.COM, TEL.: 737 925 055, DAGMAR PACÁKOVÁ P10/5/23/OKP/0049

HLEDÁM ŠVADLENU, KTERÁ BY SI RÁDA PŘIVYDĚLALA NEBO CHTĚLA ZÍSKAT NOVÉ ZKUŠENOSTI. MOŽNOST PRÁCE V DÍLNĚ NEBO Z DOMU. ČÁSTEČNÝ NEBO PLNÝ ÚVAZEK. PRO VÍCE INFORMACÍ TEL.: 737 328 292, WEB: WWW.KREJCOVAVPRAZE.CZ P10/5/23/OKP/0051

NEBEZPEČNÉ ODPADY

TRASA C (VRŠOVICE, STRAŠNICE) – ÚTERÝ 30. 5.	
místo přistavení	čas
Vladivostocká x Krasnojarská	15.00–15.20
Jakutská x Volyňská x Dukelská	15.30–15.50
Litevská x Kubánské nám.	16.00–16.20
Na Hroudě x U Hráze	16.30–16.50
Srbinská x Svojetická	17.00–17.20
U Trati x Na Spádu	17.30–17.50
Nosická (u domu č. o. 20)	18.00–18.20
Saratovská (parkoviště) x Kralická	18.30–18.50
Nad Primaskou x Nad Olšínami	19.00–19.20

TRASA D (STRAŠNICE) – STŘEDA 7. 6.	
místo přistavení	čas
Mokránská x Běžná (u separace)	15.00–15.20
Rubensova x Přetlucká	15.30–15.50
Křenická x Olešská	16.00–16.20
Štíhlická x Tehovská x Doubravčická	16.30–16.50
Krupská x Voděradská	17.00–17.20
Pod Strání (u č. 24) x Nedvězská	17.30–17.50
Slapská x Žermanická x Štěchovická	18.00–18.20
Dětská x Brigádníků (u stanoviště tř. odpadu)	18.30–18.50
Dvoutletky x U Kombinátu	19.00–19.20
Michelangelova x Raffaelova	19.30–19.50

DOBROČINNĚJ BLESÁK VI.
KAFE VZLET | 28.5.2023
OD 10.00 DO 16.00 HOD | VSTUP ZDARMA

Charitativní akce, jejíž výtěžek půjde na podporu organizace **Projekt HOPE**. Nakupte si stylové oblečení a doplňky a podpořte tak dobrou věc.

OPRAVA ŽALUZÍ – VÝMĚNA VODICÍCH LANEK – NOVÉ ŽALUZIE – SEŘÍZENÍ PLASTOVÝCH OKEN A DVEŘÍ – SÍTĚ PROTI HMYZU.
PAVEL.JANCI@EMAIL.CZ, TEL.: 733 720 950 P10/5/23/OKP/0138

NABÍZÍM SLUŽBU MOKRÉ PEDIKÚRY SKALPELEM V POHODLÍ DOMOVA NEBO KANCELÁŘE. DOJÍDÍM PO PRAZE 10, 15, 3 NEBO 4. OBJEDNEJTE SE NA TEL. 720 313 932. VÍCE INFORMACÍ NA MOBILNIPEDIKURAPRAHA.CZ P10/5/23/OKP/0135

NABÍDKY NA ZMĚNU VYTÁPĚNÍ SI VŽDY SPOČÍTEJTE DVAKRÁT

Vytápění bytových domů tepelnými čerpadly není levné, a ještě se o ně budete muset starat.

Přestože ceny některých komodit, především elektřiny a plynu, rostly do zatím nevídaných výšin, v Praze se udržely ceny za teplo na rozumné úrovni. „Teplo vyrábíme kogenerací při výrobě elektřiny, z komunálního odpadu, plynu a do budoucna chceme využívat i odpadní teplo z čistíren odpadních vod. Systém dálkového vytápění navíc umožňuje vyrábět teplo centrálně ve vzdálených ekologizovaných zdrojích, a snižovat tak emisní zátěž ve městech,“ říká Martin Brůha, ředitel Veolia Energie region Čechy a Pražské teplárenské. Klíčem k úspěchu je zejména kvalitní palivový mix a domácí zdroje tepla. Veolia a Pražská teplárenská, připojily v metropoli za uplynulý rok rekordní počet bytů. Celkem 3,5 tisíce nových bytů a soudě podle dosavadního zájmu by měl tento trend pokračovat. Mezi nejvýznamnější projekty lze jmenovat bytový dům Fragment v Karlíně a obytný soubor Vysočanský mlýn.

Na co si dát pozor?

Informační letáky, kterých bývají plné schránky, často lákají k nahrazení stávajícího dálkového vytápění plynovým kotlem nebo tepelnými čerpadly. Tyto nabídky na vytápění si spočítejte vždy raději dvakrát. Některé firmy zamlčují část nákladů a záměrně neříkají plnou pravdu. Nejčastěji to bývají zamlčené informace ohledně konečné ceny vytápění. Obsahují zpravidla jen náklady na elektrickou energii nutnou na provoz vlastního tepelného čerpadla nebo u plynových kotlen pouze na nákup plynu bez započtení všech dalších nákladů spojených s provozem.

Jak je konečná cena za vytápění tepelným čerpadlem?

Podívejme se na modelový příklad bytového domu s 24 domácnostmi (tabulka), jejichž roční spotřeba tepla na vytápění a ohřev vody je 500 GJ (139 MWh), což znamená zhruba 21 GJ (5,8 MWh) na byt, a který kalkuluje cenu tepla vyrobeného tepelným čerpadlem. Jsou zde uvedeny i důležité položky, které vstupují do konečné ceny za GJ (kWh). Konečná cena vytápění zatepleného domu tepelným čerpadlem se tak pohybuje kolem běžné hranice 1 165 Kč/GJ (4,19 Kč kWh), což představuje téměř 25 tisíc korun na jeden takový byt ročně, což je cena obvyklá i u ostatních dodavatelů tepla. Je tedy zřejmé, že prostředky investované do tepelných čerpadel mohly být místo toho investovány do oprav a nových technologií v domě, a byly by tak využity mnohem efektivněji.

O všechno se stará dodavatel dálkového tepla

V případě vlastní kotelny se obyvatelé a správci domů musí zatěžovat pravidelnými revizemi kotlen a tepelných čerpadel, komínů, platit servisní výjezdy a řešit proškolenou obsluhu. Oproti tomu zákazníci připojení na tepny dálkového vytápění pouze otočí kohoutkem termostatického ventilu na radiátoru. Vše ostatní je na dodavateli tepla. Výroba dálkového tepla má řadu výhod a pomáhá zlepšovat životní prostředí. Uplatňuje principy šetrného využívání zdrojů i ochrany klimatu. Pražská teplárenská přivádí více jak 90 procent tepla z elektrárny v Mělníce a využívá i odpadního tepla

ze ZEVO Malešice. Výroba tepla je nadále ekologizována, kontrolována, a navíc je umístěna mimo bytovou zástavbu.

Jak je to s plynem

Vytápění plynem ukázalo svoji fatální závislost na dovozu klíčové suroviny a není ideální ani z pohledu emitovaných oxidů dusíku. Úplným nahrazením sítě tepen dálkového vytápění domovními nebo blokovými plynovými kotelnami by se totiž zhoršila emisní situace téměř na polovinu rozlohy Prahy. Uvnitř hlavního města by se tak vyprodukovalo až 207 tun emisí oxidů dusíku ročně a nízké komíny domovních kotlen by je nedokázaly dostatečně rozptýlit.

Firmy se vracejí

Do sítě Pražské teplárenské se připojil Dopravní podnik hl. m. Prahy, který přehodnotil svoji energetickou situaci a po deseti letech se vrátil k dálkovému vytápění svých objektů. Depo Kačerov, Ústřední dílny Hostivař a Depo Hostivař jsou tak opět připojeny na teplárenské tepny od Pražské teplárenské, od kterých byly v roce 2012 odpojeny, a teplo si vyráběly výhradně prostřednictvím vlastních plynových kotlen. V současné době probíhají jednání i s dalšími zájemci napříč celou republikou, kteří se kdysi odpojili a nyní se chtějí znovu připojit do teplárenské sítě. Jedním z prvních, kteří se vrátili k dálkovému teplu od společnosti Veolia, je také Obchodně podnikatelská fakulta Slezské univerzity v Karviné.

www.praha-cista.cz

Náklady na vytápění tepelným čerpadlem v bytovém domě

24 bytových jednotek, spotřeba 500 GJ (139 MWh) / rok	Kč včetně DPH
Jednorázové náklady celkem	2 430 400
Dodávka a montáž zařízení	2 380 000
Posílení jističe (630 Kč/A) – správní poplatky	50 400
Provozní náklady, v přepočtu za jednu jednotku tepla v Kč na GJ (kWh)	1 165 (4,19)
Náklady na elektrickou energii	741 (2,67)
Promítnutí pořizovacích nákladů do ceny tepla	324 (1,17)
Servis, opravy, údržba, obsluha, revize (tepelné čerpadlo + topení + ohřev vody)	100 (0,36)
Shrnutí	
Odhad ročních nákladů za bytový dům celkem	582 680
Náklady za jednu jednotku tepla v Kč na GJ (kWh)	1 165 (4,19)
Náklady na 1 bytovou jednotku	24 278

Bytový dům Fragment společnosti Trigema v pražském Karlíně.

VÁCLAV TALICH (1883–1961)

Tentokrát si připomeneme jedno výročí z hudebního světa. Před 140 lety, přesně 28. května, se narodil pozdější renomovaný dirigent a hudební pedagog. Pocházel z Kroměříže, ale rozhodující pro jeho kariéru byl příchod na pražskou konzervatoř v roce 1897. Zde vystudoval hru na housle, a to díky stipendiu od mecenáše Josefa Hlávky, u něhož se přimluvil samotný Antonín Dvořák. Po absolutoriu působil v Berlínské filharmonii, poté v opeře v Oděse, také učil

v Tbilisi. V roce 1908 se už jako dirigent prosadil ve Slovinsku, kde se podílel na (... dokončení v tajence). Potřebné vzdělání pro dirigentskou dráhu si potom doplnil dalším studiem v Lipsku a v Miláně.

Po návratu do vlasti řídil operu v Plzni a v roce 1917 začal spolupracovat s Českou filharmonií. O tři roky později se stal šéfem tohoto hudeb-

ního tělesa, v jehož čele setrval až do prvních válečných let. Vedle skladatelů a klasiků české symfonické tvorby (Smetana, Dvořák, Fibich) objevným způsobem uváděl díla svých současníků, jako byli Janáček, Foerster, Novák, Suk či Martinů. Pod jeho vedením se věhlas filharmonie začal šířit i za hranice země. Důkazem jsou úspěšná turné, při nichž orchestr vystupoval v mnoha evropských velkoměstech. V roce 1935 byl Talich pověřen také vedením opery Národního divadla. Po válce založil Český komorní orchestr a v Bratislavě pomáhal s vytvořením Slovenské filharmonie. Svou prací se natrvalo zapsal i do historie Vršovíc, kde čtyřicet let žil v nádherném domě ve stylu geometrické secese na rohu Francouzské a Krymské ulice.

Správné znění tajenky nám zašlete e-mailem (redakce@praha10.cz), nebo poštou (Praha 10, měsíčník městské části, Vršovická 68/1429, 101 38 Praha 10) do 20. května 2023. Nezapomeňte uvést svou adresu či jiný kontakt. Tři vylosovaní výherci od nás obdrží knihu. Tajenka z minulého čísla zní „natočený dle námětu Karla Čapka“. Knihu za správnou odpověď od nás dostanou: Ivana Dernerová, Vršovice; Soňa Adamírová, Vinohrady a Jitka Luptovcová, Vršovice.

POMŮCKA: ADRIA, ASKOL, BABO, INRO, JODOFORM, OSOPITI, POLOU	ZÁPAS	SOUHLAS	1. DÍL TAJENKY	OBOŘITI		PRYSKYŘICE (MN. Č.)	BARMSKÉ SÍDLO		OLYMPIJSKÉ HRY (ZKR.)	ANGL. BODRÝ		2. DÍL TAJENKY	ŽIVIČNÝ CEMENT	ČÁST ZVÍŘECÍ NOHY
NĚMECKÝ AUTOR DĚL O VINÁŘSTVÍ					ZVRATNÉ ZÁJMENO			ČÁST VOZŮ ŘEKA PŘI OMSKU			ANGL. TLUSTÝ			
BŘEMENO (Z LATINY)					SPOUSTA PLANETKA						ANGL. ZKR. OSTROVA MUSLIMSKÉ UČENÍ			
POVRCHOVÉ ANTISEPTIKUM									HONOSNÝ RODINNÝ DOMEK CHEM. ZN. BROMU					
	INIC. HERCE HRUŠKY	OMÁMENO INDICKÝ FILM						ANGL. BISKUP TYP MEZINÁR. OZNAČENÍ NÁKLADNÍCH VAGONŮ						
ŠTRŮDLY							POPĚVEK DRŽITEL JEDL. NEČNÉHO VÝKONU							
POHÁNĚTI					RODINNÝ DŮM (ZKR.) BEZKEMENNÁ DŘEVINA				OCHRANNÝ DUCH DOMU INIC. HERČKY BABČÁKOVÉ				TYP VLAKU	CITOSLOVCE ŽIVÁNÍ
	DRUH PALMY	KNIŽNÍ ZÁPOR DRŽITEL			SUŠENKA ELEGANTNÍ				ŘÍMSKY 2004 CHEM. ZN. YTTERBIA					
SLOVENSKY ODLIŠNÍ				CENNÝ PAPIR AKT				SPOJKA TRÁPITI			ŠPANĚLSKÁ ŘEKA PRIMÁT			
TOHLE			ŠVITOŘENÍ NAPOLU (ZAST.)						FRANCOUZSKY DOBRÝ BEZVĚTRÍ				SAMICE KRÁLE ZVÍŘAT	CÁCHY
ROSOL					ŽLUTOKVĚTÁ ROSTLINA PŘÍTOK RÝNA					ŘEZACÍ NÁSTROJ LETADLA				
	ATOM BYV. ZKRATKA OKRESNÍHO NÁRODNÍHO VYBORU				VLNĚNÁ TKANINA ÚDOLÍ (BÁSNICKY)						PRVNÍ ŽENA LEDOVCOVÝ KOTEL			
NĚKDEJŠÍ SPZ OSTRAVY				HLAVNÍ MĚSTO SÝRIE KOMERČNÍ BANKA (ZKR.)									NĚMECKY JÁ MPZ NOVÉHO ZÉLANDU	
NEZTVRDNOUT NA POVRCHU									VAKY					
3. DÍL TAJENKY									KRÁL JEDŮ					